

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ

Cilt: 5 Sayı: 2 Yıl: 2022

Journal of COMU Sport Sciences
Volume: 5 Issue: 2 Year: 2022

ÇOMÜ Spor Bilimleri Dergisi

Journal of COMU Sport Sciences

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi resmi yayınıdır.

The official journal of Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Sport Sciences

Yılda iki kez elektronik olarak yayınlanır. / Published electronically two times a year

Yayın dili Türkçe ve İngilizcedir. / Official languages are Turkish and English

Yaygın süreli yayındır. / Widespread periodical publication

Yayın İdare Adresi / Editorial Office

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Çanakkale/Türkiye

Telefon / Telephone: +90 286 218 22 97

Faks / Fax: +90 286 218 21 77

e-posta / e-mail: comusbd@gmail.com

Web link: <http://dergipark.gov.tr/comusbd>

ÇOMÜ Spor Bilimleri Dergisi

Journal of COMU Sport Sciences

Baş Editör/ Editor-in-Chief

Prof. Dr. Hürmüz KOÇ

Editör/ Editor

Doç. Dr. Gökmen ÖZEN

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Abdulmenaf KORKUTATA

Dr. Ahmet YAPAR

Dr. Barış BAYDEMİR

Dr. Can ÖZGİDER

Dr. Cevdet CENGİZ

Dr. Emrah AYKORA

Dr. Gülçin GÖZAYDIN

Dr. Gülşah ŞAHİN

Dr. Günay ESKİCİ

Dr. Hasan ABANOZ

Dr. Hüseyin Özden YURDAKUL

Dr. İlhan ADILOĞULLARI

Dr. Mahmut AÇAK

Dr. Murat ASLAN

Dr. Mustafa Deniz DİNDAR

Dr. Necati CERRAHOĞLU

Dr. Özdemir ATAR

Dr. Özhan BAVLI

Dr. Sinan UĞRAŞ

Dr. Şakir SERBES

Dr. Zülbiye KAÇAY

ÇOMÜ Spor Bilimleri Dergisi

Journal of COMU Sport Sciences

İÇİNDEKİLER / CONTENT

Beden Eğitimi Spor ve Sınıf Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi.....1-17

Kurtuluş ÖZLÜ, Resul ÇEKİN, Şule ÖĞÜT

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin İş Doyumu ve İş Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişki.....18-28

Zeynep Gözde AK, Cemal GÜLER, Selçuk Bora ÇAVUŞOĞLU

Amatör Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygılarının İncelenmesi (Çanakkale İli Örneği) 29-39

Hilal Necla CİHANGİR, Can ÖZGİDER, Fatih OLCAS, Emre GÜNEŞLİ

Büyük Spor Organizasyonlarındaki Güvenlik Uygulamalarının Güvenirliği: İstanbul Maratonu Örneği.....40-45

Ahmet Ayhan KUŞ, Turgay BİÇER

Ailelerin Çocuklarını Taekwondo/Kick Boks Branşına Yönlendirmedeki Beklentileri.....46-64

Hatice Kübra TEKÇE, Oktay ÇOBAN

Beden Eğitimi Spor ve Sınıf Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Kurtuluş ÖZLÜ¹, Resul ÇEKİN², Şule ÖĞÜT³

ÖZET

Amaç: Bu araştırma beden eğitimi ve spor öğretmen adayları ile sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmaya 390 üniversite öğrencisi (beden eğitimi ve spor bölümü=219, sınıf eğitimi bölümü=171) katılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek için veri toplama aracı olarak Kahramanoğlu, Yokuş, Cücük, Vural ve Şiraz (2018) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (ÖMYTÖ) kullanılmıştır. 5'li likert tipinde, 12 madde ve tek alt boyuttan oluşan ÖMYTÖ'nün araştırmadan elde edilen Cronbach Alfa güvenilirliği 0,94 olarak hesaplanmıştır. Verilerin normallik dağılımları incelenmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiş ve verilerin analizinde bağımsız gruplar T-Testi ve tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) uygulanmıştır.

Bulgular: Anlamlılık düzeyinin 0,05 olarak kabul edildiği araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında cinsiyet, öğrenim görülen bölüm, bölümü tercih etme nedeni, mesleğe ilişkin yeterlilik algıları, öğrenim görülen sınıf düzeyi, öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni ve genel ağırlıklı not ortalaması anlamlı farklılığa neden olurken, öğrenim görülen üniversite ve ailede öğretmen olma değişkenleri anlamlı farklılığa neden olmamaktadır.

Sonuç: Beden eğitimi spor öğretmen adaylarının sınıf öğretmeni adaylarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, Tutum, Öğretmenlik mesleği, Beden eğitimi ve spor öğretmeni, Sınıf öğretmeni.

ABSTRACT

Investigation of Prospective Physical Education and Primary School Teachers' Attitudes to Teaching Profession

Purpose: This research was conducted to examine the attitudes of physical education and sports teacher candidates and primary school teacher candidates towards the teaching profession.

Method: A total of 390 university students participated in the research (physical education and sports department=219, primary school education department=171). In this study using the descriptive survey model, one of the quantitative research methods, "The Attitude Towards Teaching Profession Scale" (TATTPS) developed by Kahramanoğlu, Yokuş, Cücük, Vural, and Şiraz (2018) was used as a data collection tool to determine the attitudes of teacher candidates towards the teaching profession. The Cronbach's Alpha reliability of the ÖMYTÖ consisting of 12 items and a single sub-dimension on the 5-point Likert-type scale, was calculated as 0.94. The normality distribution of the data was examined and it was determined that the data showed normal distribution. The independent groups T-Test and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA) were applied in the analysis of the data.

¹**Sorumlu Yazar:** Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Amasya kurtulus.ozlu@amasya.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1839-5437

²Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Amasya resul.cekin@amasya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0803-2504

³Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Amasya suleogut@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-3313-4796

Results: According to the results obtained from the study, in which the significance level was accepted as 0.05, while gender, the department studied, reason for choosing the department, the perceptions of proficiency related to the profession, the grade level studied, reason for choosing the teaching profession, and general weighted grade point average make a significant difference, the variables of the university studied and having a teacher relative do not cause a significant difference regarding the attitudes of teacher candidates towards the teaching profession.

Conclusion: As a result, it can be said that physical education and sports teacher candidates have more positive attitudes towards the teaching profession than primary school teacher candidates.

Keywords: Teacher candidate, Attitude, Teaching profession, Physical education and sports teacher, Primary school teacher

GİRİŞ

Birey olarak yaşam seviyemizi yükseltmenin başlıca yolu, hem de toplum olarak ilerleme göstermenin, çağdaş ülkelerin içinde bulunmanın temel ögesi eğitimidir. Eğitimin nihai amaçlarından biri, olumlu sonuçlar alınabilmesi için gerekli nitelik ve sayıda kişi yetiştirilmesidir. Bu açıdan özellikle, öğretmen niteliğinin önemini ön plâna çıkarır. Çünkü öğretmen dediğimizde, eğitimin ana parçası olduğundan, onun niteliği ve kalitesi eğitimin niteliğini ve kalitesini doğrudan etkileyen faktörlerin başında gelir (Aydın, Şahin ve Topal, 2008).

Okullarda verilen eğitimin verimli olabilmesi, öğrencilerin eğitim hayatında başarı gösterebilmeleri açısından okulda yer alan öğretim kalitesinin üst seviyelere çıkarılması gereklidir. Okullarda bulunan başarı grafiğinde, kaliteli ve nitelikli öğretmenler bulunmadan üst seviyelere çıkarılamaz. Farklı bir ifadeyle, öğrencilerin seviyesinin yükselmesi ve iyi öğrencilere sahip olabilmek için kaliteli ve nitelikli öğretmenlere ihtiyaç duyulur (Seferoğlu, 2004). Mesleğin değerini bilen bireyler kaliteli ve nitelik sahibi kişilik özellikleriyle eğitilerek öğretmenlik mesleğine hazır hale getirilmelidir. Öğretmenlerin düşünen, araştırma yapabilen, yaratıcı olan, problem çözen öğrenciler ile iyi etkileşim kurabileni öğrencilere geniş öğrenme ortamları sunan eğitim materyallerinden faydalanabilen, ekip çalışmalarına uygun etrafındakilere örnek olan alanında yurtiçi ve yurtdışı gelişmeleri takip eden kaynaklardan faydalanan eğitim niteliğinin artmasında liderlik yapan ve milli değerlere önem veren olmalıdır (Pehlivan, 2008). Yaşadığımızda dönemde bir okul veya öğretim merkezi ne kadar düzgün ve mükemmel olsada, bu merkez kurumlarda çalışan öğreticiler için gereken yeterlilikler mevcut değilse, eğitim ve öğretimde ulaşılması beklenen sonuç gerçekleşmeyecektir (Bulut, 2009). Bir Öğretmenden beklenen; öğretmenin öğretme bölümü ile alakalı bilgileri üst seviyede vakıf olmasının yanı sıra öğrencilerin öğrenim seviyelerini daha kolay sağlama, nitelikli bir öğretmen olma, toplu çalışmalarını derleme ve

düzenleme, öğrencilerde merak duygusu oluşturma, yeterlilikleri oldukça fazla önemsenmektedir (Karacaoğlu, 2008).

Karaküçük (1989)'e göre, milli eğitimin ana hususlarına göre bireylerin beden, ruhen ve fikren gelişmelerini sağlar, okul iç ve dışı sportif etkinliklerini düzenleyip yaptırarak MEB'e bağlı görev alan öğretmenlere beden eğitimi öğretmeni denir. Üniversitelerin beden eğitimi ve spor yükseköğretimlerinde öğretmenlik bölümünün dört yıllık lisans düzeyinden mezun olan kişilere veya üniversitelerin eğitim fakültelerinin Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünden mezun olan kişiler beden eğitimi öğretmenleridir. Beden, zihin ve sosyal olarak istenilen kişiyi yetiştirmede birçok önemli fonksiyonları amaçlayan Beden Eğitimi ve Spor kavramının beklentide olduğu gibi sonuca ulaşılması bu bölümde görev yapan öğretmenlerin etkili çalışmaları ile alakalıdır. Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri bölümlerinden dolayı öğrenciyi etkileme, oldukça yakından iletişim kurabilme imkanı ve şansı taşır. Öğrencilerin kendine en yakın bulunduğu, sevgi beslediği, uzaktan izlediği ve kendini güvende hissettiren kişi öğretmendir (Yetim, 2000). Günümüzde ise milletler sağlıklı nesiller oluşturmak için Sporun Eğitimin ayrılmayan ve tamamlayıcı olan bir parçası şeklinde görülür ve beden eğitimi ve sporu önemser. Bundan dolayı olayı bir devletin siyasi aracı olarak görüp kişinin yaşamının her dönemini kapsayacak şekilde ilerletirler. Öncelikle okullar Beden Eğitimi Spor aktivitelerinin sevilmesi ve uygulaması açısından büyük bir yer sahibidir. Bunu ise işin bilimsel açıdan yeterliliğe sahip olan eğitimcilerin olması ile yani Beden Eğitimi ve spor öğretmenleri aracılığıyla sağlanır (Bilge, 1989).

Gençliğin kalitesi de hiç şüphesiz onu öğreten öğretmenlerin kalitesi ile benzerdir (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). İlkokul seviyesindeki öğrencilere ilk okuma ve yazmayı öğreten; temel matematik, temel vatandaşlık, sosyal bilgiler, fen bilimleri, spor gibi dallarda eğitim veren değerler doğrultusunda kişiler yetiştiren birey sınıfı öğretmendir (MEB, 2008). Ailesinin yanından ilk kez ayrılan öğrencilerin dünyayı keşfetmesi ve insanları tanıması düşüncelerinin görüşlerinin tutumunun oluşmasında sınıf öğretmenleri yer alır. Bundan dolayı sınıf öğretmeni kazandırılması konusu ve bulduracağı özelliklerde önemlidir (Aydın, Şahin ve Topal, 2008).

Tutum olgusu ise Latince uyum şeklinde ifade edilen "aptus" kelimesinden gelir. Tutum kavramının genel anlam içeriği kişinin herhangi bir nesne, durum, olay konusunda algıladığı ilk etken olarak tanımlanır. Tutum kavramı, kişinin yaşamındaki bir olaya karşı, duyguları, algıları ve zihni ile kalıcı ve sürekli bir örgütlenme halidir (Krech ve Crutchfield, 1965). Kişinin tüm objelere yönelik oluşturacağı tutumlar ve karşılaştığı olaylar çerçevesinde yön

gösteren veya kuvvetli bir tavır; yaşantılar üzerinden öğrenilen, sinirsel olarak davranışta bulunmaya hazır olma halleri tutumdur (İnceoğlu, 1985). Tutum başka bir ifadeye göre, bir olay veya nesne ile alakalı nispeten kalıcı olan düşünme şeklidir. Tutumlar öğrenilebilir olmalarından kaynaklı nispeten kalıcıdır. Bununla birlikte tutumlar, öğrenilebilir oldukları kadar unutulmaya da müsaitlerdir. Hiçbir kişi durumu veya olayı sevgi besleyerek ya da onlardan nefret besleyerek doğurmaz. Kişi dil öğrenmek istediğinde tarafsız bir şekilde başlarsa ve ilerleyen zamanda katılımında artış ve isteği olursa, öğrenmek istediği dile karşı tarafsız yönde olan tutumu olumlu şekilde değişim gösterir (Smith, 1971). Tutum sadece bir düşünce ya da duygu anlamına gelmez. Tutum olarak tanımını yaptığımız kelime kendini inanç şeklinde ifadesi yapılan duyguları ve heyecanları da kapsayan gözle görülebilen olayları kapsayan davranışa bağlı öğeleri bulundurur (Cüceloğlu, 2003). Tutumların 3 şekli vardır. Birinci bileşen nesneyle alakalı, göreceli olarak sürekli olumlu veya olumsuz duyguların yer aldığı duygusal tutumdur. Bu oldu bir insan, topluluk veya soyut bir şey olabilir. Davranışlarımız gibi olaylara karşı tutumlarımız da öğrenme yolu ile elde edilmiştir. Tutumları kişinin kazanılmış karakteristik özelliklerinin bir parçası ve diğer kazanılmış özelliklerin koşullanmalar veya modellerin gözlem yolu ile öğrenilmişlerdir. Bir tutumun içerisinde duygusal ve bilişsel bileşen yer alır. Bilişsel bileşeni tutumun nesnesi ile alakalı inançlar oluşturur. İnanç ifadenin kabul görmesidir. Herhangi bir duruma yönelik olumsuz tutumunuz varsa o durum ile ilgili negatif inancınız oluşacaktır. Tutumlar ve inançlar farklı şeyler olmasına rağmen hep birlikte yer alırlar. Tutumlara duygusal açıdan eşlik eden cümleye dökülmüş ifadeler inançtır. Üçüncü ve diğer bileşen ise, duygu ve inançlara uyumlu bir biçimde davranış gösteren davranışsal bileşendir (Morgan, 2004).

Bu araştırma beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü ile sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi amacı ile yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri belirli bir durumun çeşitli yönleriyle aydınlatılmasına yardımcı olan ve duruma herhangi bir müdahale gerektirmeyen ve sayısı yüksek olan evrende, evren hakkında genel bir kaniya varmak için evrenin tamamı veya evrende yer alan örneklem üzerinde yapılan düzenlemelerdir” (Karasar, 2010). Araştırma Amasya Üniversitesi Sosyal

Bilimler Etik Kurulunun 21.03.2022 tarih ve E-30640013-108.01-62956 izni ile gerçekleştirilmiştir

Katılımcılar

Araştırmanın evrenini 2021-2022 bahar yarıyılında, Amasya Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi sınıf öğretmenliği ve beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklerini ise bu evren içerisinde basit rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenen 390 (Kadın=228; Erkek=162) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Basit rastgele örnekleme belirleme yönteminde evrende var olan her elemanın belirlenecek olan örnekleme içerisinde yer alma olasılığı aynıdır (Arıkan, 2005). Araştırmada yer alan beden eğitimi spor ve sınıf öğretmen adaylarının demografik özellikleri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin demografik değişkenlere göre dağılımları

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kadın	228	58,5
	Erkek	162	41,5
Sınıf	1. sınıf	118	30,3
	2. sınıf	135	34,6
	3. sınıf	81	20,8
	4. sınıf	56	14,4
Üniversite	Amasya Üniversitesi	191	49,0
	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	199	51,0
Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	171	43,8
	Beden Eğitimi ve Spor	219	56,2
Not ortalaması	50-69 arası	19	4,9
	70-79 arası	186	47,7
	80 ve üzeri	185	47,4
Ailede öğretmen olma durumu	Evet var	112	28,7
	Hayır yok	278	71,3
Bölüm tercih durumu	Kendi isteği ile	345	88,5
	Kendi isteği dışında	45	11,5
Mesleği tercih nedeni	Ekonomik getirileri için	19	4,9
	En uygun meslek olduğu için	267	68,5
	Aile ısrarı nedeni ile	31	7,9
	Diğer	73	18,7
Mesleğe ilişkin yeterlilik	Evet	354	90,8
	Hayır	36	9,2
	Total	390	100,0

Öğretmen adaylarının demografik özelliklere göre dağılımlarının incelendiği Tablo 1’e göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %58,5’ini (228) kadın, %41,5’ini (162) erkekler oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının %30,3’ü 1. Sınıf (118), %34,6’sı 2. Sınıf (135), %20,8’i 3. Sınıf (81), %14,4’ü 4. Sınıf (56) düzeyindedir. Katılımcıların %49’u (191)

Amasya Üniversitesi, %51'i (199) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenimlerine devam etmektedir. Sınıf öğretmen adayları katılımcıların %43,87'sini (171) oluştururken beden eğitimi spor öğretmen adayları %56,2'sini (219) oluşturmaktadır. Genel ağırlıklı not ortalamasına göre değerlendirildiğinde katılımcıların %4,9'unun (19) 50-69 puan, %47,7'sinin (186) 70-79 puan aralığında ve %47,4'ünün (185) 80 ve üzerinde ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının %71,3'ü ((278) ailesinde öğretmen olarak çalışan ya da bu meslekten emekli olan birinin olmadığını belirtirken, %28,7'si (112) ailesinde öğretmenlik yapan bireylerin olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %88,5'i (345) bölümü kendi isteği ile tercih ettiğini, %11,5'i (45) kendi isteği dışındaki nedenlerle öğretmenlik bölümlerini tercih ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların %68,5'i (267) öğretmenlik mesleğini kendisine en uygun meslek olarak gördüğü için tercih ettiğini belirtirken, %7,9'u meslek tercihinde ailesinin etkili olduğunu, %4,9'u mesleğin ekonomik getirilerinin etkili olduğunu, %18,7'si (73) diğer nedenlerle mesleği tercih ettiğini belirtmiştir. Araştırmada yer alan öğretmen adaylarının %90,8'i (354) öğretmenlik mesleği için kendisini yeterli olarak nitelerken %9,2'si (36) mesleğe yönelik yeterli olmadığını düşünmektedir.

Veri Toplama

Araştırmada veri toplamak için iki bölümden oluşan araştırma formu kullanılmıştır. Araştırma formunun birinci bölümünde katılımcıların kişisel özelliklerini belirlemeye yönelik hazırlanan soruların yer aldığı kişisel bilgiler bölümü yer almaktadır. Formun ikinci bölümünde ise beden eğitimi spor ve sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirleyebilmek için Kahramanoğlu, Yokuş, Cücük, Vural ve Şiraz (2018) tarafından geliştirilen “*Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği*” (ÖMYTÖ) yer almaktadır. ÖMYTÖ 12 madde ve tek faktörden meydana gelmektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmasında Cronbach's alpha iç tutarlılık katsayısı ,85 olarak belirtilmiştir. araştırmada elde edilen verilerin Cronbach's alpha iç tutarlılık katsayısı ise ,94 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten elde edilen Cronbach alfa katsayılarının 0,70'ten yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna göre, elde edilen ölçümlerin güvenirliğinin yüksek olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013).

İstatistiksel Analiz

Araştırma verilerinin analizine başlanmadan önce verilerin dağılım normalliği Kolmogorov-Smirnov^a, Shapiro-Wilk, Çarpıklık (Skewness), Basıklık (Kurtoisis) değerleri ile histogram ve Q-Q Plots grafikleri incelenmiştir.

Tablo2. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği normallik testi sonuçları

Ölçek	Kolmogorov-Smirnov ^a	Shapiro-Wilk	Çarpıklık	Basıklık
Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (ÖMYTÖ)	0,000	0,000	0,073	-0,368

Tablo 2’de “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (ÖMYTÖ)” Kolmogorov-Smirnov ($p=0,000$) Shapiro-Wilk ($p=0,000$) değerlerinin $0,05$ ’ten küçük olduğu görülmektedir. Çarpıklık ($0,074$) basıklık ($-0,031$) değerleri incelendiğinde ise değerlerin -1 ile $+1$ aralığında olduğu görülmektedir. Hair, Black, Babin, Anderson ve Tatham’a (2013) göre çarpıklık basıklık değerlerinin -1 , $+1$ aralığında olması verilerin normal dağılım gösterdiğini ifade eder. Araştırmadan elde edilen verilerin normal dağılması nedeni ile cinsiyet, öğrenim görülen üniversite, öğrenim görülen bölüm, bölümü tercih etme durumu, ailede öğretmen olma durumu ve öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik durumu değişkenlerinin analizinde bağımsız gruplar T-Testi, öğrenim görülen sınıf düzeyi, mesleği tercih nedeni ve ağırlıklı not ortalaması değişkenleri için tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve sınıf öğretmen adaylarının cinsiyet, öğrenim görülen üniversite, öğrenim görülen bölüm, ailede öğretmen olma durumu, bölümü tercih etme durumu ve mesleğe ilişkin yeterlilik değişkenlerine ilişkin bağımsız gruplar T-Testi sonuçları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet, üniversite, bölüm, bölüm tercih nedeni, ailede öğretmen olma ve mesleğe ilişkin yeterlilik değişkenlere göre bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Ölçek	Değişken	n	$\bar{x}$	ss	t	p	
ÖMYTÖ	Cinsiyet	Kadın	228	50,02	9,42	3,399	0,00
		Erkek	162	46,45	11,26		
	Üniversite	Amasya	191	48,91	9,21	0,685	0,49
		Gaziosmanpaşa	199	48,19	11,37		
	Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	171	46,22	11,86	-3,974	0,00
		Beden Eğitimi Spor	219	50,35	8,63		
	Bölüm tercih durumu	Kendi isteği ile	345	49,72	9,44	6,575	0,00
		Kendi isteği dışında	45	39,47	12,53		
	Ailede öğretmen olma durumu	Evet var	112	48,63	10,42	0,115	0,91
		Hayır yok	278	48,50	10,36		
	Mesleğe ilişkin yeterlilik	Evet	354	49,87	8,91	6,030	0,00
		Hayır	36	35,44	14,07		

*sd=388

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin öğretmenlik mesleği yönelik tutumlarında anlamlı farklılaşmaya neden olduğu görülmektedir ($t_{388}=3,399$; $p<0,05$).

Öğretmenlik mesleğine yönelik kadın öğretmen adayları ($\bar{x}_{\text{Kadın}}=50,02$) erkek öğretmen adaylarına ($\bar{x}_{\text{Erkek}}=46,45$) göre daha olumlu tutuma sahiptirler. Üniversite değişkeninin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir ($\bar{x}_{\text{Amasya}}=46,45$; $\bar{x}_{\text{Gaziosmanpaşa}}=46,45$; $t_{388}=0,685$; $p=0,49$). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında öğrenim görülen bölüm değişkeninin anlamlı farklılığa neden olduğu Tablo 3 incelendiğinde görülmektedir ($t_{388}=-3,974$; $p<0,05$). Beden eğitimi ve spor öğretmen adayları ($\bar{x}_{\text{Beden Eğitimi}}=50,35$) sınıf öğretmen adaylarına ($\bar{x}_{\text{Sınıf}}=46,22$) göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutuma sahiptir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik bölümlerini tercih etme nedenleri öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır ($t_{388}=6,575$; $p<0,05$). Kendi isteği ile öğretmenlik bölümlerini tercih eden öğretmen adayları ($\bar{x}_{\text{Kendi isteği}}=49,72$) kendi isteği dışında ($\bar{x}_{\text{Kendi isteği dışında}}=39,47$) tercih eden öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutuma sahiptir. Öğretmen adaylarının ailelerinde öğretmen olması durumu adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmamaktadır ($p>0,05$). Tablo 3'e göre kendisini öğretmenlik mesleğine yeterli gören öğretmen adayları ile yeterli görmeyenler arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık görülmektedir ($t_{388}=6,030$; $p<0,05$). Öğretmenlik mesleğine kendisini yeterli gören öğretmen adaylarının ($\bar{x}_{\text{Yeterli}}=49,87$) yeterli görmeyenlere ($\bar{x}_{\text{Yeterli değil}}=35,44$) göre daha olumlu tutuma sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının sınıf, mesleği tercih nedeni ve not ortalaması değişkenlere göre Bağımsız Gruplar T-Testi sonuçları

Ölçek	Değişken	Grup	n	$\bar{x}$	ss	sd	F	P	Fark
	Sınıf	1. sınıf	118	48,60	8,15				
		2. sınıf	165	45,76	13,51	3			1<4
		3. sınıf	81	50,49	8,16	386	6,911	0,00	2<3
		4. sınıf	56	52,27	6,148	389			2<4
		Toplam	390	48,54	10,36				
ÖMYTÖ	Mesleği tercih nedeni	1. Ekonomik getirileri için	19	36,58	12,82				
		2. En uygun meslek olduğu için	267	50,80	8,12	3			1<2
		3. Aile ısrarı nedeni ile	31	39,90	14,75	389	23,976	0,00	1<4 2>3 2>4
		Diğer	73	47,04	10,65				
		Toplam	390	48,54	10,36				
Not ort.		1. 50-69 arası	19	39,32	15,88	2			
		2. 70-79 arası	186	47,89	10,79	387	10,604	0,00	1<3
		3. 80 ve üzeri	185	50,14	8,57	389			
		Toplam	390	48,54	10,36				

Tablo 4'e göre öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyi öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır ($F_{3-389}=6,911$; $p=0,00$). Anlamlı farklılığın 4. sınıf ($\bar{x}_{4.sınıf}=52,27$) öğretmen adayları lehine 1. sınıf ($\bar{x}_{1.sınıf}=48,60$) öğretmen adayları arasında ve 3. ($\bar{x}_{3.sınıf}=50,49$) ve 4. ($\bar{x}_{4.sınıf}=52,27$) sınıf öğretmen adayları lehine 2. sınıf ($\bar{x}_{2.sınıf}=45,76$) öğretmen adayları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının mesleği tercih etme nedenleri mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmaktadır ($F_{3-389}=23,976$; $p=0,00$). Tablo 4'e göre öğretmenlik mesleğini kendisine en uygun meslek olarak gördüğü için tercih eden öğretmen adaylarının ($\bar{x}_{Kendi\ isteği}=50,80$), aile ısrarı ($\bar{x}_{Aile\ ısrarı}=36,58$), ekonomik nedenler ($\bar{x}_{Ekonomik}=36,58$), ve diğer nedenlerle tercih eden ($\bar{x}_{Diğer}=47,04$) öğretmen adaylarına göre daha olumlu tutuma sahiptir. Ayrıca öğretmenlik mesleğini diğer nedenlerle tercih eden öğretmen adayları ($\bar{x}_{Diğer}=47,04$) ile ekonomik nedenlerle tercih eden ($\bar{x}_{Ekonomik}=36,58$) öğretmen adayları arasında mesleğe yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Genel ağırlıklı not ortalaması değişkenine göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları incelendiğinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($F_{2-389}=10,604$; $p=0,00$). Farklılığın not ortalaması 80 ve üzerinde ($\bar{x}_{80\ ve\ üzeri}=50,14$) olan öğrenciler lehine not ortalaması 50-69 arasında ($\bar{x}_{50-69\ arasında}=39,32$) olana öğrenciler arasında olduğu Tablo 4'te görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada Amasya Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda elde edilen verilerin analizi ve bulgular doğrultusunda;

Araştırmada öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılaşmaya neden olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlik mesleğine yönelik kadın öğretmen adayları, erkek öğretmen adaylarına göre daha olumlu tutuma sahiptirler. Benzer durum Kan ve Yel'in (2020) öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını inceleyen çalışmasında ulaşılmıştır ve cinsiyete bakıldığında anlamlı seviyede farklılık görülmüştür. Kadın adayların kendilerini öğretmen olarak görme durumu, erkek öğretmen adaylarının kendilerini öğretmen olarak görme durumundan daha yüksek bulunmuştur. Çalışmamız ile paralellik gösteren diğer çalışmalar ise Kaleli (2020) ve Kalafat ve Genç'in (2007) çalışmalarıdır. Her iki çalışmada da kadın

öğretmen adaylarının öğretmenlik tutum puanları erkek öğretmen adaylarına göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. İltter ve Köksalan'ın (2011) öğretmen adaylarına yaptığı çalışmasında kadın adayların tutum puanları arasında anlamlı farklılaşma göstermiş ve çalışmamız ile benzerlik göstermektedir.

Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversite değişkeninin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı tespit edilmiştir. Ekici (2014) çalışmasında bulgularımıza benzer olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında üniversite türünün farklılığa neden olmadığını belirtmiştir. Yine bulgularımıza benzer şekilde Pektaş ve Kamer (2011) öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine olan tutumlarında eğitim alınan üniversitenin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı olarak farklılığa neden olmadığını belirtmişlerdir. Farklı üniversiteler üzerinde çalışma yapan Kılıç (2014) Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının lehine olumlu sonuca ulaşmıştır. Alpaydın, Kocabaş, Dervişoğulları ve Çakır (2019) çalışmasında üniversiteler arası farklılaşmayı incelemiş ve öğrenim görülen üniversitenin öğretmenlik mesleğine tutumda farklılığa neden olduğunu belirtmiştir. Erarslan ve Çakıcı (2011)'in formasyon alan öğretmen adaylarına yaptığı çalışmada eğitim fakültesini tercih etmeyen adayların, eğitim fakültesini tercih edenlere göre daha olumlu tutum sergiledikleri belirtmişlerdir.

Araştırmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında öğrenim görülen bölüm değişkeninin anlamlı farklılığa neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının, sınıf öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutuma sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarımıza benzer olarak Bulut ve Doğar'da (2006) öğrenim görülen bölüm değişkeninin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda farklılaşmaya neden olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmamıza benzer olarak Bulut ve Doğar'da (2006) beden eğitimi öğretmen adaylarının diğer bölüm öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutum sergiledikleri sonucuna ulaşmıştır. Kara (2020) güzel sanatlar fakültesi ve eğitim fakültesi öğretmen adaları üzerinde yaptığı araştırmasında öğrenim görülen bölüm değişkeninin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumların da anlamlı seviyede farklılığa neden olduğunu belirlemiştir. Kara (2020) eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında güzel sanatlar fakültesi öğrencilerine göre anlamlı farklılığın görüldüğünü belirtmiştir. Sonuçlarımızın aksine Çapri ve Çelikkaleli'nin (2008) çalışmasında ise öğrenim görülen bölüm değişkeni öğretmen

adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında farklılaşmaya neden olmadığı görülmektedir.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik bölümlerini tercih etme nedenleri öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. Kendi isteği ile öğretmenlik bölümlerini tercih eden öğretmen adayları, kendi isteği dışında tercih eden öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutuma sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarımızla paralellik gösteren bir çalışma Aksoy'un (2010) çalışmasıdır. Aksoy (2010) araştırmasında öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının bölümlerini kendi istekleri ile seçip seçmeme değişkenine göre anlamlı seviyede farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Bölümünü kendi isteği ile seçen öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine olan tutumları bölümünü kendi isteği ile seçmeyen adaylara göre daha fazladır. Benzer bir çalışma da Brown (1992) tarafından yapılmış ve öğretmen adayları çocuklara yardım ve topluma katkı için bu mesleği kendi istekleri ile seçtiklerini belirtmişlerdir. Hoşgörür, Kılıç ve DüNDAR'ın (2002) çalışması da çalışmamızı destekler niteliktedir. Bu sonuçlar, bir mesleği kendi isteği ile seçenlerin o mesleğe karşı yüksek tutum oluşumunu gösterir niteliktedir.

Öğretmen adaylarının ailelerinde öğretmen olması durumu adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olmadığı belirlenmiştir. Sağlam ve Aydın (2012) tarafından yapılan benzer bir çalışmada ise öğretmen adaylarının mesleğe karşı tutumunda, ailede öğretmen olup olmama durumuna göre anlamlı bir seviyede fark bulunmamaktadır ancak anlamlı farkların bulunmamasına karşın ailede öğretmen bulunan öğrencilerin öğretmenliğe karşı tutumları, ailede öğretmen bulunmayanlara göre daha olumlu tutuma sahip olduğu görülmüştür. Bir diğer benzer çalışma olan Atalmış ve Köse (2018)'in çalışmasında ise ailede öğretmen bulunmasının adayların üzerinde etkisi tutumlarında matematiksel olarak anlamlı bir değişim göstermediği sonucunu ortaya koymuştur. Bozdam ve Taşğın'ın (2011) çalışması da araştırma sonuçlarımıza benzerlik göstermektedir.

Araştırmada kendisini öğretmenlik mesleğinde yeterli gören öğretmen adayları ile yeterli görmeyenler arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğretmenlik mesleğine kendisini yeterli gören öğretmen adaylarının, yeterli görmeyenlere göre daha olumlu tutuma sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir şekilde Dönmez ve Uslu'nun (2013) çalışmasında mesleklerini bilinçli olarak seçen adayların yeterlilik düzeylerinin yüksek olması, mesleklerinde başarılı olabilecekleri sonucunu ulaşılmıştır. Turan'ın (2021) Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri üzerinde yaptığı çalışmada

beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yeterlilikleri normal seviyede bulunmuştur. Seçkin ve Başbay (2013) yaptığı çalışmada kendini yeterli bulan adayların öğretmenlik mesleğine olan tutumları olumlu yönde anlamlı sonucuna ulaşmıştır ve çalışmamız ile paralellik gösterir niteliktedir. Arastaman (2013) çalışması da araştırmamız ile benzer sonuçları içermektedir.

Araştırmada öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı farklılığa neden olduğu belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın 4. sınıf öğretmen adayları lehine 1. sınıf öğretmen adayları arasında ve 3. ve 4. sınıf öğretmen adayları lehine, 2. sınıf öğretmen adayları arasında olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde ettiğimiz sonuçların aksine Gökçe ve Sezer (2012) öğretmen adaylarının sınıf düzeylerinin öğretmenliğe olan tutumlarında farklılığa neden olmadığını ifade etmiştir. Yine Abbasoğlu ve Öncü (2013) öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine olan tutumlarını incelediği çalışmalarında beden eğitimi öğretmen adaylarının tutumlarında sınıf düzeyinin anlamlı farklılığa neden olmadığını tespit etmişlerdir. Uğurlu ve Polat (2011) çalışmalarında sınıf düzeyinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda farklılaşmaya neden olduğunu belirtirken, 1. ve 2. sınıf öğretmen adaylarının daha üst sınıf düzeylerine göre daha olumlu tutuma sahip olduğunu belirtmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlik mesleğini kendisine en uygun meslek olarak gördüğü için tercih eden öğretmen adaylarının, aile ısrarı, ekonomik nedenler ve diğer nedenlerle tercih eden öğretmen adaylarına göre daha olumlu tutuma sahiptir. Ayrıca öğretmenlik mesleğini diğer nedenlerle tercih eden öğretmen adayları ile ekonomik nedenlerle tercih eden öğretmen adayları arasında mesleğe yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım'ın (2007) araştırması da araştırmamızı destekler niteliktedir. Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım (2007) öğretmen adaylarının öğretmenliği tercih nedenleri ile tutum puanları arasında anlamlı farklılaşmanın olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlik mesleğini kendi seçenlerin işsiz kalmamak için öğretmenlik mesleğini seçenlerden öğretmenliğe karşı daha fazla olumlu tutuma sahip olduklarını belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarımızın aksine Coultas ve Lewin (2002) öğretmenlik mesleğini seçen adayların mesleği tercih nedenleri ile tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Oral'ın (2004) çalışmasında ise öğretmenlik mesleğini sevdiğinden dolayı seçen öğretmen adaylarının olumlu tutuma sahip olduklarına ulaşılmıştır.

Genel ağırlıklı not ortalaması değişkenine göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları incelendiğinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Farklılığın not ortalaması 80 ve üzerinde olan öğrenciler lehine not ortalaması 50-69 arasında olan öğrenciler

arasında olduğu görülmektedir. Yıldız, Efek ve Özbar'ın (2020) çalışması akademik başarısı orta derece ve yüksek derecede olanların tarafına anlamlı seviyede değişiklik görülmüştür ve çalışmamızı destekler niteliktedir. Aynı şekilde Schunk ve Pajares (2009) çalışmalarında akademik başarının mesleki yeterliliği desteklediğini gözlemlemiştir. Yaman, Gerçek ve Soran'ın (2008) çalışmasında da not ortalaması yüksek adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının anlamlı şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Cinsiyet bakımından kadın öğretmen adaylarının erkeklere göre, beden eğitimi ve spor öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıf öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarına göre, bölümü kendi isteğiyle tercih eden öğretmen adaylarının etmeyenlere göre, mesleğinde yeterli olacağını düşünen öğretmen adaylarının yeterli olacağını düşünmeyenlere göre, 3 ve 4. sınıflarda öğrenim gören öğretmen adaylarının 1 ve 2. sınıfta öğrenim görenlere göre, bölümü tercih nedeni kendine en uygun mesleğin bu olduğunu düşündüğü için ve diğer olarak ifade edenlerin, maaşı ve aile istediği için tercih edenlere göre, not ortalaması 70-79 ve 80 ve üzeri olan öğretmen adaylarının, not ortalaması 50-69 olanlara göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğretmenlik mesleğini seçen ve öğrenimlerine devam eden öğretmen adaylarının mesleğe yönelik olumlu tutuma sahip olabilmeleri için öğretmen adaylarına öğretmenlik mesleğinin önemini içeren derslerin ağırlıklı olarak kazandırılması, öğretmenlik mesleğine yönelik alan eğitimi ders saat sayılarının artırılması ve uygulamalı meslek ders saatlerinin artırılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Arıkan, R. (2005). Araştırma teknikleri ve rapor hazırlama. Asil Yayın Dağıtım.
- Abbasoğlu, E., & Öncü, E. (2013). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Benlik Saygıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 407-425.
- Aksoy, M. E. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Meslegine İlişkin Tutumları. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 197-212.
- Alpaydın, Y., Kocabaş, C., Dervişoğulları, M., & Çakır, G. S. (2019). Öğretmenlik Eğitiminde Kazandırılan Yeterliklerin Öğretmenlik Mesleği ile Uyumu: Öğretmen Görüşlerine Dayalı Bir Karma Araştırma. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi , 17-49.

- Arastaman, G. (2013). Eğitim ve Fen Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öz-Yeterlilik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 205-217.
- Atalmış, E. H., & Köse, A. (2018). Bu Çalışmanın Amacı Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Bir Meta-Analiz Çalışması. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 393-413.
- Aydın, R., & Sağlam, G. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği) . Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 257-294.
- Aydın, R., Şahin, H., & Topal, T. (2008). Türkiyede İlköğretime Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Nitelik Arayışları. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 119-142.
- Balcı, E. (1991). Öğretmenlerin Sosyal Statüsü Ve Ödüllendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 121-128.
- Bilge, N. (1989). Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Bozdam, A., & Taşgın, Ö. (2011). Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dergisi, 44-53.
- Bozdoğan, A. E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi , 83-97.
- Brown, M. (1992). Caribbean First-Year Teachers’ Reasons For Choosing Teaching As A Career. Journal Of Education For Teaching, 185-195.
- Bulut, H., & Doğar, Ç. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi , 13-27.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği). Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 13-24.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi.

- Coultas, J. C., & Lewin, K. M. (2002). Who Becomes A Teacher? The Characteristics Of Student. *International Journal of Educational Development*, 243-260.
- Cüceloğlu, D. (2003). *İnsan Ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Çapri, B., & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ve Mesleki Yeterlik İnançlarını Cinsiyet, Program Ve Fakültelerine Göre İncelemesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33-53.
- Çelikten, M., Şanal, M., & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 207-237.
- Dönmez, C., & Uslu, S. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 42-63.
- Erarslan, L., & Çakıcı, D. (2011). Pedagojik Formasyon Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 427-438.
- Genç, S. Z., & Kalafat, T. (2007). Öğretmen Adaylarının Demokratik Tutumları İle Problem. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10-22.
- Gökçe, F., & Sezer, G. O. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Uludağ Üniversitesi Örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-23.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2013). *Multivariate Data Analysis: Pearson Education Limited*.
- Hoşgörür, V., Kılıç, Ç., & Dündar, H. (2002). Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları. *M.Ü Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 97-100.
- İlter, İ., & Köksalan, B. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Olan Tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 113-128.
- İnceoğlu, M. (1985). *Güdüleme Yöntemleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu Yayınları .
- Kaleli, Y. S. (2020). Investigation Of The Relationship Between Pre-Service Music Teachers' Attitudes Towards Teaching Profession And Their Self-Efficacy Beliefs. *International Journal Of Research In Education And Science*, 580-587.

- Kan, A. Ü., & Yel, E. (2020). Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Meslek Öncesi Öğretmenlik Kimlikleri İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi İncelemesi. *Tarih Okulu Dergisi*, 300-321.
- Kara, S. (2020). Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Ve Öğretmenlik Öz Yeterlilik İnançlarının İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49-73.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008). Öğretmenlerin Yeterlilik Algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 70-97.
- Karaküçük, S. (1989). *Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kılıç, S. K. (2014, Ocak). *Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Bilişötesi Öğrenme Stratejilerini, Akademik Öz-Yeterlilik Algılarını Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*. Trabzon, Türkiye: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Krech, D., & S. Crutchfield, R. (1965). *Sosyal Psikoloji Nazariye ve Problemler*. İstanbul: Baha Matbaası.
- MEB. (2008). *Öğretmen Yeterlilikleri*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Morgan, C. T. (2004). *Psikolojiye Giriş*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları .
- Oral, B. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eurasian Journal Of Educational Research*, 88-98.
- Pehlivan, K. B. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-kültürel Özellikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 151-168.
- Pektaş, M., & Kamer, S. (2011). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 829-850.
- Sağlam, A. Ç. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. İstanbul: Maya Akademi Yayınları.
- Schunk, D., & Pajares, F. (2009). *Handbook Of Motivation Of School*. New York: Roudledge.

- Seçkin, A., & Başbay, M. (2013). Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-Yeterlilik İnançlarının İncelenmesi . International Periodical For The Languages Literature And History Of Turkish Or Turkic, 253-270.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Yeterlilikleri Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 131-140.
- Smith, A. N. (1971). The Importance Of Attitude İn Foreign Language Learning. The Modern Language Journal, 82-88.
- Turan, M. B. (2021). O Efeito Da Atitude Profissional Sobre As Características Do Trabalho: Um Estudo Sobre Professores De Educação Física (Caso Da Província Kayseri). Rio de Janeiro, Brezilya: Petrópolis Katolik Üniversitesi.
- Uğurlu, C. T., & Polat, S. (2011). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. CÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 68-74.
- Yaman, M., Gerçek, C., & Soran, H. (2008). Biyoloji Öğretmen Adaylarının Mesleki İlgilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 351-361.
- Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 63-72.
- Yıldız, M., Efek, E., & Özbar, N. (2020). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. Journal of Social and Humanities Sciences Research, 49-58.

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin İş Doyumu ve İş Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişki*

Zeynep Gözde AK¹, Cemal GÜLER¹, Selçuk Bora ÇAVUŞOĞLU¹

ÖZET

Amaç: Bu araştırmada amaç, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin iş doyumu ve iş yaşam kaliteleri arasındaki ilişkisinin incelenmesidir.

Yöntem: Araştırmanın örneklem grubunu İstanbul Avcılar'da görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada Weiss vd. (1967) tarafından geliştirilen ve Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanan "Minnesota İş Doyumu Ölçeği" ve Van Laar ve ark. (2007) tarafından geliştirilen ve Akar ve Üstüner (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan "İş Yaşam Kalitesi Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise normallik testlerinden bağımsız örneklem t-testi ve One-Way ANOVA testleri kullanılırken, alt boyutlar arasında ilişkiyi belirlemek için pearson korelasyon testi yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan bireylerin cinsiyete göre iş yaşam kaliteleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ancak yaş, medeni durum, öğrenim durumu ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılık görülmemiştir. İş doyumu ile mesleki kıdem değişkeni arasında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Diğer yandan iş doyumu ve iş yaşam kalitesi alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ve olumlu ilişki ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin demografik değişkenlere göre iş doyumu ve iş yaşam kaliteleri değişiklik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, İş doyumu, İş yaşam kalitesi.

ABSTRACT

The Relationship Between Physical Education and Sport Teachers' Job Satisfaction and Quality of Work Life

Purpose: The aim of this research is to examine the relationship between physical education and sports teachers' job satisfaction and work life quality.

Method: The sample group of the research consists of physical education and sports teachers working in İstanbul Avcılar. In the study, Weis et al. (1967) and adapted into Turkish by Baycan (1985) and Van Laar et al. (2007) and adapted into Turkish by Akar and Ustuner (2017) was used as a data collection tool. In the analysis of the data, independent sample t-test and one-way anova tests were used, while pearson correlation test was used to determine the relationship between sub-dimensions.

Results: A significant difference was found between the quality of work life of the individuals participating in the study according to gender. However, there was no significant difference according to age, marital status, educational status and professional seniority. A significant difference was found between job satisfaction and professional seniority variable. On the other hand, there was a significant and positive relationship between the sub-dimensions of job satisfaction and quality of work life.

Conclusion: Job satisfaction and work life quality of physical education and sports teachers vary according to demographic variables.

Keywords: Physical education and sports teachers, Job satisfaction, Work life quality.

*Bu çalışma 3. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, İstanbul/TÜRKİYE

GİRİŞ

Eğitim kavramı insana özgü bir olgudur. Eğitim bireyin gelişimini hedef alırken buna bağlı olarak toplumun gelişmişlik seviyesini arttırmaktadır (İlk, 2021). Beden eğitimi eğitimin bir parçası olarak yer edinirken, beden eğitimi dersleri öğretmenlerin, toplumun ve bireylerin talepleri doğrultusunda uygulandığı takdirde, beden eğitimi öğretmenlerin de verimi artacak ve iş doyumunu da aynı düzeyde yükseltecektir (Göktaş, 2007). İş tatmini kavramı literatürde birçok farklı anlamda ifade edilmiştir. Bununla birlikte, örgütsel araştırmalarda en çok kullanılan iş doyumunu tanımı, iş tatminini “kişinin işini veya iş deneyimlerini değerlendirmesinden kaynaklanan zevkli veya olumlu bir duygusal durum” olarak tanımlayan Locke'un (1976) tanımıdır. İş doyumunu; bireyin işinden memnun olduğunu açıklayan psikolojik, fizyolojik ve çevresel şartların herhangi bir bileşimi olarak ifade edilmiştir. Bu düşünceye göre iş doyumunu birden fazla dış faktörün etkisi altındadır. Ancak çalışanın nasıl hissettiği ile ilgili içsel bir şey olarak yer edinir ve tatmin duygusuna neden olan bir dizi faktör sunmaktadır (Hoppock, 1935). İş doyumunu, çalışan bireylerin fizikse, ruhsal ve sosyal ihtiyaçlarının beklentileri doğrultusunda karşılanma düzeyidir. Aynı zamanda çalışanların başarılı ve mutlu olabilmelerini sağlayan önemli koşullar arasında yer almaktadır. Bireyin, işini ve iş çevresini değerlendirme sonucunda verdiği duygusal bir tepkidir (Durmuş ve Günay, 2007). Öğretmenler eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirirken birtakım sıkıntılar yaşamaktadır. Bu sıkıntıları velilere ve öğrencilere hissettirmeden iyi görünmek zorundadır (Karaaslan ve ark. 2020). Meslek hayatlarında karşılaştıkları ve yaşadıkları zorluklar aynı zamanda iş yaşam kalitelerini de etkilemektedir. İş yaşam kalitesi; çalışan ile iş ortamı ve çalışma koşulları arasındaki ilişkinin kalitesi ve uyumunu ifade etmektedir (Çatak ve Bahçecik, 2015). İş yaşam kalitesi aslında bireyin çalıştığı işinden elde ettiği niteliktir. Okulların en önemli parçalarından birisi öğretmenlerdir. Eğitim öğretimin çocuklar için hedeflediği amaçlara ulaşmasında öğretmenin rolü oldukça önemlidir. Öğretmenlerin iş yaşam kalitesinin yüksek olması başarıya ulaşmasında temel faktör olarak düşünülebilir. Ancak bu okula ve işine bağlı olması, işinden doyum sağlaması ve stres ile başa çıkması ile elde edilir. İş yaşam kalitesinin artırılması için ortaya koyulan çalışmalar her kurumun kendi koşul ve imkânları içinde belirlenir. Öğretmenlerin psikolojik, sosyal ve akademik gereksinmelerinin karşılanması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi iş yaşam kalitesini artıracak etkenlerdir. Öğretmenlerin değerleriyle okulun değerlerinin paralel olması da buna katkı sağlayacaktır (Taşdan ve Erdem, 2010). Bu doğrultuda araştırmada amaç, beden eğitimi öğretmenlerinin meslek hayatlarında karşılaştıkları iş doyumunu ve iş yaşam kaliteleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde olup, verilerin çözümlenmesinde istatistiksel yöntemler ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Katılımcılar

Araştırmanın evreni, İstanbul ilinde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleridir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili ve Avcılar ilçesinde görev yapan 87'si Kadın ve 81'i Erkek olmak üzere toplam 168 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri oluşturmaktadır.

Veri Toplama Yöntemi

Kişisel Bilgi Formu

Veri toplama aracının birinci bölümünde cinsiyet, yaş, medeni durumu, öğrenim durumu ve meslek kıdemden oluşan demografik bilgiler yer almaktadır.

Minnesota İş Doyum Ölçeği

Çalışmada katılımcıların iş doyumlarını ölçmek için Minnesota İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Weiss ve ark. (1967) tarafından geliştirilmiş, Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 5'li Likert tipi olarak tasarlanan ölçek, 20 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır.

İş Yaşam Kalitesi Ölçeği

Çalışmada Van Laar ve ark. (2007) tarafından geliştirilen, Akar ve Üstüner tarafından (2017) geliştirilen "İş Yaşam Kalitesi Ölçeği" 23 soru ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutları sırasıyla; İş ve kariyer memnuniyeti, işi kontrol edebilme, çalışma koşulları, iş yaşamında stres, genel iyi olma hali ve aile-iş yaşamı dengesidir. Ölçek; Katılmıyorum (1)", "Az Katılıyorum (2)", "Orta Düzeyde Katılıyorum (3)", "Çoğunlukla Katılıyorum (4)" ve "Tamamen Katılıyorum (5)" şeklinde derecelendirilmiştir.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizinde Statistical Package for the Social Sciences (SPSS 25.0) kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerinin tespitinde frekans analizinden faydalanılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için yapılan kolmogorov smirnov testi sonucu normal olduğu sonucuna ulaşılmış ve bağımsız örneklem t-testi ve one

way anova testleri uygulanmıştır. Ölçek alt boyutları arasındaki ilişki için ise pearson korelasyon testi yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgilerine ait dağılımları

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	87	51,8
	Erkek	81	48,2
Yaş	18-24	27	16,1
	25-31	29	17,3
	32-36	45	26,8
	37 yaş ve üzeri	67	39,9
Medeni durum	Bekar	81	48,2
	Evli	87	51,8
Öğrenim durumu	Lisans	142	84,5
	Lisansüstü	26	15,5
Mesleki kıdem	0-5 yıl	63	37,5
	6-10 yıl	59	35,1
	11-15 yıl	25	14,9
	16-20 yıl	6	3,6
	21 yıl ve üzeri	15	8,9
	Toplam	168	100,0

Katılımcıların %51,8'i Kadın, %39,9'u 37 Yaş ve üzeri, %51,8'nin medeni durumu Evli, %84,5'i Lisans mezunu ve %37,5'inin Mesleki Kıdemi 0-5 yıl arasında yer almaktadır.

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Cinsiyet	N	Ort	SS	t	p
İçsel Doyum	Kadın	87	3,61	,68	-,909	,365
	Erkek	81	3,72	,89		
Dışsal Doyum	Kadın	87	3,11	,93	-,992	,323
	Erkek	81	3,25	,90		
ÖİYKÖ		87				
İş ve Kariyer Memnuniyeti	Kadın	81	3,69	,77	-,1500	,136
	Erkek	87	3,87	,81		
İşi Kontrol Edebilme	Kadın	81	3,55	,81	-1,403	,163
	Erkek	87	3,74	,89		
Çalışma Koşulları	Kadın	81	2,95	,97	-1,725	,086
	Erkek	87	3,21	1,00		
İş Yaşamında Stres	Kadın	81	3,47	1,16	-2,315	0,22
	Erkek	87	3,85	,94		
Genel İyi Olma Hali	Kadın	81	3,20	,80	-,325	,746
	Erkek	87	3,25	,95		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	Kadın	81	3,12	1,00	-2,113	0,36
	Erkek	87	3,44	,96		

Cinsiyet değişkeni ile iş doyumunu ve iş yaşam kalitesi alt boyutları arasında bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre İş yaşamında stres ve Aile-iş dengesi alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 3. Yaş değişkenine göre ölçek puanlarının dağılımları

MİDÖ	Yaş	N	Ort	SS	f	p
İçsel Doyum	18-24	27	3,72	,80	,091	,965
	25-31	29	3,69	,75		
	32-38	45	3,63	,61		
	39 yaş ve üzeri	67	3,65	,91		
Dışsal Doyum	18-24	27	3,50	,82	1,966	,121
	25-31	29	3,29	,84		
	32-38	45	3,01	,86		
	39 yaş ve üzeri	67	3,10	1,00		
ÖİYKÖ						
İş ve Kariyer Memnuniyeti	18-24	27	4,00	,74	1,459	,228
	25-31	29	3,73	,76		
	32-38	45	3,61	,79		
	39 yaş ve üzeri	67	3,82	,81		
İş Kontrol Edebilme	18-24	27	3,77	,82	571	,635
	25-31	29	3,62	,78		
	32-38	45	3,52	,84		
	39 yaş ve üzeri	67	3,69	,91		
Çalışma Koşulları	18-24	27	3,25	,90	,849	,469
	25-31	29	3,13	,96		
	32-38	45	2,89	1,05		
	39 yaş ve üzeri	67	3,10	1,00		
İş Yaşamında Stres	18-24	27	3,51	1,31	,347	,792
	25-31	29	3,68	1,11		
	32-38	45	3,60	1,05		
	39 yaş ve üzeri	67	3,74	,99		
Genel İyi Olma Hali	18-24	27	3,38	,73	,649	,585
	25-31	29	3,31	,70		
	32-38	45	3,11	,86		
	39 yaş ve üzeri	67	3,20	1,00		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	18-24	27	3,30	1,08	1,088	,356
	25-31	29	3,29	1,06		
	32-38	45	3,05	,91		
	39 yaş ve üzeri	67	3,40	,97		

Yaş değişkeni ile iş doyumunu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında one-way anova testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, yaş değişkeni ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 4. Medeni Durum değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Medeni durum	N	Ort	SS	t	p
İçsel Doyum	Bekar	81	3,60	,80	-1,004	,317
	Evli	87	3,72	,77		
Dışsal Doyum	Bekar	81	3,13	,96	-,621	,535
	Evli	87	3,22	,88		
ÖİYKÖ	Bekar	81				
İş ve Kariyer Memnuniyeti	Evli	87	3,73	,78	-,775	,439
	Bekar	81	3,82	,80		
İşi Kontrol Edebilme	Evli	87	3,61	,84	-,518	,605
	Bekar	81	3,68	,87		
Çalışma Koşulları	Evli	87	2,99	,98	-1,124	,263
	Bekar	81	3,16	1,01		
İş Yaşamında Stres	Evli	87	3,60	1,16	-,645	,520
	Bekar	81	3,71	1,00		
Genel İyi Olma Hali	Evli	87	3,18	,81	-,670	,504
	Bekar	81	3,27	,93		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	Evli	87	3,16	,98	-1,477	,142
	Bekar	81	3,38	,99		

Medeni durum değişkeni ile iş doyumunu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına, medeni durum ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 5. Öğrenim Durumu değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Öğrenim durumu	N	Ort	SS	t	p
İçsel Doyum	Lisans	142	3,67	,73	-,144	,705
	Lisansüstü	26	3,61	1,07		
Dışsal Doyum	Lisans	142	3,20	,90	-,726	,395
	Lisansüstü	26	3,03	1,02		
ÖİYKÖ	Lisans					
İş ve Kariyer Memnuniyeti	Lisansüstü	142	3,82	,75	-2,926	0,89
	Lisans	26	3,53	,97		
İşi Kontrol Edebilme	Lisansüstü	142	3,68	,83	-1,467	,228
	Lisans	26	3,46	,97		
Çalışma Koşulları	Lisansüstü	142	3,12	,95	-1,913	,169
	Lisans	26	2,83	1,17		
İş Yaşamında Stres	Lisansüstü	142	3,70	1,06	-1,261	,263
	Lisans	26	3,44	1,17		
Genel İyi Olma Hali	Lisansüstü	142	3,24	,88	-,450	,503
	Lisans	26	3,12	,87		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	Lisansüstü	142	3,29	,98	-,381	,538
	Lisans	26	3,16	1,05		

Öğrenim durumu değişkeni ile iş doyumunu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında One-Way ANOVA testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, öğrenim durumu ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 6. Mesleki Kıdem değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Mesleki kıdem	N	Ort	SS	f	p
İçsel Doyum	0-5 yıl	53	3,73	,79	,907	,461
	6-10 yıl	59	3,68	,65		
	11-15 yıl	25	3,43	,91		
	16-20 yıl	6	3,98	,87		
	21 yıl ve üzeri	15	3,62	1,00		
Dışsal Doyum	0-5 yıl	53	3,43	,84	2,730	,031
	6-10 yıl	59	3,00	,89		
	11-15 yıl	25	2,87	,94		
	16-20 yıl	6	3,47	1,04		
	21 yıl ve üzeri	15	3,16	1,04		
ÖİYKÖ						
İş ve Kariyer Memnuniyeti	0-5 yıl	53	3,87	,74	,872	,482
	6-10 yıl	59	3,74	,76		
	11-15 yıl	25	3,56	,97		
	16-20 yıl	6	4,00	,66		
	21 yıl ve üzeri	15	3,84	,85		
İş Kontrol Edebilme	0-5 yıl	53	3,69	,83	1,642	,166
	6-10 yıl	59	3,68	,81		
	11-15 yıl	25	3,26	,88		
	16-20 yıl	6	3,94	,82		
	21 yıl ve üzeri	15	3,80	1,02		
Çalışma Koşulları	0-5 yıl	53	3,25	,97	1,648	,165
	6-10 yıl	59	2,91	1,01		
	11-15 yıl	25	2,82	,92		
	16-20 yıl	6	3,38	,85		
	21 yıl ve üzeri	15	3,28	1,09		
İş Yaşamında Stres	0-5 yıl	53	3,76	1,12	4,738	,001
	6-10 yıl	59	3,67	,98		
	11-15 yıl	25	2,92	1,06		
	16-20 yıl	6	4,16	1,03		
	21 yıl ve üzeri	15	4,20	,67		
Genel İyi Olma Hali	0-5 yıl	53	3,42	,74	2,287	,062
	6-10 yıl	59	3,19	,86		
	11-15 yıl	25	2,83	,85		
	16-20 yıl	6	3,41	1,20		
	21 yıl ve üzeri	15	3,11	1,18		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	0-5 yıl	53	3,41	1,07	1,822	,127
	6-10 yıl	59	3,16	,92		
	11-15 yıl	25	2,93	,97		
	16-20 yıl	6	3,61	,71		
	21 yıl ve üzeri	15	3,60	,91		

Mesleki kıdem değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında One-Way ANOVA testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, mesleki kıdem ile Dışsal doyum ve İş yaşamında stres alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 7. Ölçek alt boyutları arasında pearson korelasyon analizi

	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8
F1	1							
F2	0.729**	1						
F3	0.641**	0.677**	1					
F4	0.685**	0.668**	0.736**	1				
F5	0.572**	0.769**	0.617**	0.689**	1			
F6	0.355**	0.416**	0.352**	0.415**	0.443**	1		
F7	0.706**	0.730**	0.642**	0.672**	0.710**	0.448**	1	
F8	0.624**	0.629**	0.627**	0.682**	0.677**	0.456**	0.678**	1

**($p < 0.01$)

F1: İçsel doyum, F2: Dışsal doyum, F3: İş ve kariyer memnuniyeti, F4: İş kontrol edebilme, F5: Çalışma koşulları, F6: İş yaşamında stres, F7: Genel iyi olma, F8: Aile iş yaşamı dengesi

Öğretmen İş Doyumu Ölçeğinin alt boyutları ile İş Yaşam Kalitesi Ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre; İş Yaşam Kalitesi alt boyutları ile İş Doyumu alt boyutları arasında 'İş Yaşamında Stres' alt boyutu hariç diğer alt boyutlarda pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki saptanmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırma, İstanbul ili Avcılar ilçesinde çalışmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin iş yaşam kalite düzeylerinin ve iş doyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre iş yaşam kalite ve iş doyumları arasında farklılık olup olmadığını tespit etmek için Tablo 2'de yapılan analiz sonuçlarına göre iş yaşamında stres ve aile-iş yaşam dengesi alt boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Farklı literatür kaynakları çalışma ile karşılaştırma yapabilmek amacıyla araştırıldığında Çiçek ve Çoruk (2017) tarafından ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler üzerinde yapılan çalışmada cinsiyet değişkeni ile iş doyumunu arasında bir farklılık tespit edilmemiştir. Ancak Demir (2019) tarafından yapılan çalışmada cinsiyete göre iş doyumunu arasında anlamlı farklılık tespit edildiği görülmüştür. Literatürde yapılan çalışmalara göre çalışmamızın sonuçları benzerlik ve farklılık göstermektedir.

Yaş değişkenine göre beden eğitimi öğretmenlerinin iş yaşam kalite ve iş doyumları arasındaki ilişkiyi incelediğimiz Tablo 3'te yer alan analiz sonuçlarına göre iş yaşam kalite ve iş doyumları arasında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmemiştir. Ancak Yelboğa (2007) tarafından yapılan çalışmada anlamlı farklılık tespit edilirken, 41 ve üstü yaş grubunda yer alan katılımcıların doyum düzeyleri diğer yaş grubunda yer alan katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. Tözün ve ark. (2008) tarafından yapılan çalışmada ise yaş ile iş doyumları

arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında benzerlik ve farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4'te yer alan medeni durum değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında yapılan analiz sonuçlarına, medeni durum ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Literatürde yapılan araştırmada medeni durum ile iş doyumu arasındaki ilişkilere dair sonuçlar araştırma sonuçlarımızla örtüşmektedir. Tözün ve ark. (2008) tarafından yapılan çalışmada da ilişki tespit edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenim durumu değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında yapılan analiz sonuçlarına göre, öğrenim durumu ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Kayıkçı (2005) tarafından yapılan bir çalışmada ise lisansüstü eğitim almış çalışanların iş doyum düzeyleri diğer öğrenim durumuna sahip çalışanlardan daha düşük bulunmuştur.

Mesleki kıdem değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında yapılan analiz sonuçlarına göre dışsal doyum ve iş yaşamında stres alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde Avşaroğlu ve ark. (2005) tarafından yapılan çalışmada iş doyumu ve mesleki kıdem arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna bakıldığında bizim çalışmamız ile farklılık göstermektedir. Tablo 8'de ise iş doyum ölçeği ile iş yaşam kalitesi ölçeği alt boyutları arasında yapılan pearson korelasyon analiz sonuçlarına göre iş yaşamında stres alt boyutu hariç diğer alt boyutlar arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki saptandığı görülmektedir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda öğretmenlik mesleğinin önemi göz önünde bulundurularak çalışma ortamları öğretmenlerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmelidir. Öğretmenlerin kendini gerçekleştirebileceği ve yeteneklerini ortaya çıkaracağı uygulamalar üretilmelidir. Özellikle hareket etmenin ve fiziksel aktivite düzeyinin önemli hale geldiği bu dönemde beden eğitimi öğretmenlerinin daha fazla hareket ihtiyacı vardır. Buna uygun ortamın sağlanması gerekmektedir. Araştırma sonuçlarına bağlı olarak; beden eğitimi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesi ve iş doyumları farklı şehir okullarında araştırılarak karşılaştırma yapılabilir. Diğer branş öğretmenleri üzerinde bir çalışma yapılabilir. Öğretmenlik mesleğine yeni başlayan ve uzun yıllar görev alan öğretmenler ayrı ayrı değerlendirilip iyileştirme yapılabilecek programlar düzenlenebilir.

KAYNAKLAR

- Akar H, Üstüner M. (2017). İş Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (2), 159-176.
- Avşaroğlu S, Engin Deniz M, Kahraman A. (2005). Teknik Öğretmenlerde Yaşam Doyumu İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (14), 115-129.
- Baycan FA. (1985). An Analysis of The Several Aspects of Job Satisfaction Between Different Occupational Groups. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Çatak T, Bahçecik N. (2015). Hemşirelerin İş Yaşamı Kalitesi ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, Clinical and Experimental Health Sciences, 5(2), 85-95.
- Çoruk A, Çiçek HK. (2017). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesi Algıları ile İş Doyumu Algıları Arasındaki İlişki, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, (31), 750-761. DOI: 10.14582/DUZGEF.1838
- Demir E. (2019). Öğretmenlerin İş Yaşam Kalitesi İle Pozitif Psikolojik Sermaye Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Durmuş S, Günay O. (2007). Hemşirelerde İş Doyumu ve Anksiyete Düzeyini Etkileyen Faktörler, Erciyes Tıp Dergisi, 29(2)139-146.
- Göktaş Z. (2007). Balıkesir İlindeki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumu. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), 13-26.
- Hoppock R. (1935). Job Satisfaction, Harper and Brothers, New York.
- İlk Ç. (2021). Profesyonel Futbolcuların Eğitim Durumlarına İlişkin Araştırma, Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (50), 390-396.
- Karaaslan İ, Uslu T, Esen S. (2020). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik, İş Doyumu ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi. Journal of Health and Sport Sciences, 3(1), 7-18.
- Kayıkçı K. (2005). Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişlerinin Denetim Sisteminin Yapısal Sorunlarına İlişkin Algıları ve İş Doyum Düzeyleri, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 44, 507-527.

- Locke EA. (1976). The Nature and Causes of Job Satisfaction. In M. D. Dunnette (Ed.), Handbook of Industrial and Organizational Psychology (pp. 1297–1343). Chicago: Rand McNally
- Taşdan M, Erdem M. (2010). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Yaşamı Kalitesi ile Örgütsel Değer Algıları Arasındaki İlişki Düzeyi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2), 92-113.
- Tözün M, Çulhacı A, Ünsal A. (2008). Aile Hekimliği Sisteminde Birinci Basamak Sağlık Kurumlarında Çalışan Hekimlerin İş Doyumu (Eskişehir). TAF Prev Med Bull, 7(5), 377-384.
- Van Laar D, Edwards JA, Easton S. (2007). The Work Related Quality of Life Scale for Healthcare Workers. Journal of Clinical Nursing. 3(60), 325-33.
- Weiss DJ, Dawis RV, England GW, Lofquist LH. (1967). Manual for The Minnesota Satisfaction Questionnaire. Minneapolis Industrial Center, University of Minnesota.
- Yelboğa A. (2007). Bireysel Demografik Değişkenlerin İş Doyumu İle İlişkinin Finans Sektöründe İncelenmesi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 4(2), 1- 19.

Amatör Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygılarının İncelenmesi (Çanakkale İli Örneği)

Hilal Necla CİHANGİR^{1*}, Can ÖZGİDER¹, Fatih OLCAŞ¹, Emre GÜNEŞLİ¹

ÖZET

Amaç: Bu çalışma amatör sporcuların yeni tip koronavirüse (COVID-19) yakalanma kaygı durumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel Araştırmaya, amatör düzeyde aktif olarak spor yapan 415 sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Sporcuların kaygı durumlarını ölçmek için Demir, Cicioğlu ve İlhan (2020) tarafından geliştirilen 16 madde ve 2 faktörden oluşan 'Sporcuların Yeni Tip Korona virüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)' kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan sporcuların %10.1 'i koronavirüse yakalandığını belirtmiştir. %89.9'u ise koronavirüse yakalanmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların %7.5'i kronik rahatsızlığı olduğunu belirtmiştir. %92.5'i ise kronik rahatsızlığı olmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların %86.5 sosyal medyadan covid-19 haber takibi yaptığını belirtmiştir. %13.5 'inin ise sosyal medyadan covid-19 haber takibi yapmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların %63.4'ü evde egzersiz yaptığını belirtmiştir. %36.6 'sının ise evde egzersiz yapmadığını belirtmiştir. Takım ve bireysel sporlara göre bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygı alt boyutunda $p<0.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Evde spor yapma değişkenine göre sosyalleşme kaygı alt boyutunda $p<0.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur.

Sonuç: Sonuç olarak, sporcuların yaşamış olduğu kaygı durumu bazı olumsuzluklar yaşatabilir ve başarıyı olumsuz yönde etkileyebilir. Yaşanılan bu durumun önüne geçilebilmesi için antrenör ve sporcuların psikolojik becerilerini de geliştirmesi ve buna yönelik çalışmalar yapması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Kaygı, COVID-19

ABSTRACT

The Examining the Amateur Athletes' Anxiety of the Contracting New Type Coronavirus (COVID-19) (Çanakkale Province Example)

Purpose: This study was conducted to examine the anxiety levels of amateur athletes about catching the new type of coronavirus (COVID-19).

Method: 415 athletes, who are actively engaged in sports at amateur level, voluntarily participated in the research. In order to measure the anxiety of the athletes, the 'Athletes' Anxiety Scale for Containing the New Type of Corona Virus (Covid-19) Athletes (SYTKYKÖ)', which consists of 16 items and 2 factors, was developed by Demir, Cicioğlu and İlhan (2020).

Results: The analysis of the obtained data was evaluated in the SPSS 20 package program. 229 of the athletes participating in the research do team sports, and 186 athletes do individual sports. 10.1% of the athletes participating in the study stated that they had caught the coronavirus. 89.9% of them stated that they did not catch the coronavirus. 7.5% of the athletes participating in the study stated that they had a chronic illness. 92.5% stated that they do not have a chronic disease. 86.5% of the athletes participating in the research stated that they follow the covid-19 news on social media. 13.5% of them stated that they do not follow covid-19 news from social media. 63.4% of the athletes participating in the study stated that they exercised at home. 36.6% of them stated that they do not exercise at home. A significant

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Çanakkale/TÜRKİYE

*Sorumlu Yazar: hilalcihangir17@gmail.com, 0000-0002-9222-476X

difference was found at $p<0.05$ level in individual anxiety and socialization anxiety sub-dimensions according to team and individual sports. A significant difference was found at the $p<0.05$ level in the socialization anxiety sub-dimension according to the variable of doing sports at home.

Conclusion: As a result, the state of anxiety experienced by the athletes may cause some negativities and affect the success negatively. In order to prevent this situation, it is thought that coaches and athletes should also develop their psychological skills and work on this.

Keywords: Sports, Anxiety, COVID-19

GİRİŞ

Covid-19, tüm kıtalarda çok sayıda ülkede katlanarak bulaşan, koronavirüslerin sebebiyet verdiği ilk salgın hastalıktır. 2020 yılının başı itibariyle, yeni tip koronavirüs Dünya Sağlık Örgütü tarafından, şiddetli solunum sendromu şeklinde adlandırmıştır (WHO, 2020). 30 Aralık 2020 itibariyle dünya çapında 215 ülkede devam eden koronavirüs (Covid-19) vakası şimdiye kadar 80.773.033 insanda rastlanmış ve yaşamını yitirenlerin sayısı 1.783.619'u bulmuştur (WHO, 2020). Ülkemizde ise ilk koronavirüs tanısına 10 Mart 2020'de rastlanmış ve buna bağlı olarak ilk ölüm 17 Mart 2020 tarihinde gerçekleşmiştir. 30 Aralık 2020 tarihinde güncel toplam tanı sayısı 2.194.272 ve toplam ölüm sayısı 20.642 kişi olarak saptanmıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020). Gün geçtikçe ülke dışında ve ülkemizde koronavirüsün önüne geçilemez biçimde çoğalması sebebi ile farklı alanlardaki sporcuların, yöneticilere ve koçlara salgının bulaşma haberleri spor müsabakalarının yapılmaması veya ileri bir tarihe ertelenmesine sebep olmuştur. Örneğin salgın başlangıcında spor müsabakalarının bir süre seyircisiz devam edeceği bildirilse de, pandemiye karşı alınan önlemler çerçevesinde kısa bir süre sonra organizasyonların tamamı ertelendi. Covid-19'un hızla yayılması nedeniyle Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları, Formula 1 yarışları, Dünya Atletizm Salon Şampiyonaları, boks maçları, tenis turnuvaları, Ulusal Basketbol Birliği (NBA), maratonlar (Paris, Amsterdam, Barcelona gibi büyük ölçekli organizasyonlar), Londra, Boston ve Tokyo), futbol maçları (Copa América, Premier Lig, UEFA Avrupa Ligi, UEFA Şampiyonlar Ligi, UEFA Avrupa Şampiyonası, AFC Asya Kupası, Japonya, Çin ve Güney Kore'deki profesyonel futbol liglerinin başlangıcı) ve 2. Trisome Oyunları gibi büyük çaplı organizasyonlar ileri bir tarihe alınmıştır (BBC, 2020). Bugünümüz ve yarınımızın faydasına benimsenen bu karar ve uygulamaların sporcularda kaygı artışına sebep olması kaçınılmazdır. Kaygı, çeşitli sebeplerle meydana gelen heyecan, endişe ve fizyolojik değişimler ile karakterize istenmeyen bir duygu olarak ifade edilmektedir (Han, 2009). Diğer bir tanıma göre ise, içerisinde tedirginlik, endişe, yanılısma ve korku bulunan kişisel bir duygudur (Elliott ve Smith, 2010).

Kaygı, kişinin yeteneği ile kendisinden beklenen arasında bulunan uyumsuzluktur. Beklenti ve yetenek arasındaki bu fark oluşturduğu kaygı ile kişinin kendini gerçekleştirmesinin önüne engel oluşturmaktadır (Akca, 2020). Kaygı bozukluğu yaşayan bireyler farklı fiziksel rahatsızlıklar yaşamalarının yanında, günlük yaşamlarındaki faaliyetlerini yerine getirmekte de sıkıntı yaşamaktadırlar. Ayrıca, kaygı bozukluğundaki artışın bulunması inanç ve mücadele gücünü düşürdüğu de bilinmektedir (Johnston-Wilder ve Lee 2010). Sporcuların büyük bir çoğunluğu bazı durumlarda kaygı duyabilmektedir. Kaygı, sporcuların etkili düşünme yetileri ve karar alma süreçlerini negatif biçimde etkileyen sonuçlar doğurabilmektedir.

Kaygı seviyesi yükseldikçe sporcu, doğru kararlar vermekten ve yeteneklerini sergilemekten uzaklaşabilmektedir. Aşırı baskı gören sporcularda irade dışı tutum ve hareketlerinde bazı değişiklik durumları da gözlemlenebilir. Aşırı kaygı, geçmişte başarı gösteren sporcuların bile zihninde karışıklık meydana getirip, hatalı hareketler sergilemesine sebep olabilmektedir (Sönmez ve ark., 2020). Bahsi geçen durum, spor dünyasında köklü kulüplerde ünlü sporcuların da yaşadıkları Covid-19'a yakalanma süreçleri tüm spor camiasında kaygıya sebebiyet vermektedir. Bu sebeple, araştırmada sahada ter dökcek olan ve bu aşamada kaygıların odağında olan sporcuların salgına yakalanma kaygılarının araştırılması amaçlanmıştır (Gümüşgöl ve ark., 2020).

Covid-19 salgını sebebiyle izole yaşam tedbirlerinin çokça yaygınlaşması ve özellikle müsabaka sporcularının ruhsal ve fiziksel anlamda negatif yönde değişmesi öngörülen bir sonuçtur. Bu bağlamda salgının sporculardaki etkileri konusunda ülkemizde araştırmalar gerekmektedir (Dikmen ve ark., 2020).

Covid-19'a yakalanma kaygılarının değişik parametrelerde sporcularda görüleceği ve bunun antrenmanın başlangıç dönemine, spor alanı içindeki başarisına etki edeceği bunun yanında psikolojik baskı altındaki sporcuların saldırgan tavırlarda bulunabilecekleri öngörülmektedir. Salgın döneminde federasyonlarca alınan kararlarda bazı spor organizasyonlarının ertelenmesi, ya da iptal edilmesi kararı alınırken sporcuların içinde buldukları durumdan dolayı yaşadıkları kaygıların incelenmesi açısından önemli görülmüştür (Gümüşgöl ve ark., 2020).

YÖNTEM

Araştırma Deseni ve Prosedür

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulundan (2020-YÖNP-0138) ve 18 yaş altı sporcular için veli izinleri alınmıştır.

Hipotez

Takım sporları ile uğraşan sporcuların, bireysel spor dalları ile uğraşan sporculara göre yeni tip Korona virüse yakalanma (Covid-19) kaygı düzeyleri daha fazladır.

Kadın sporcuların erkek sporculara göre yeni tip Korona virüse (Covid-19) yakalanma kaygı düzeyleri daha fazladır.

Katılımcılar

Araştırmanın 2021 yılında Çanakkale ilinde bireysel veya takım sporlarını aktif olarak katılan 211 kadın 204 erkek olmak üzere toplamda 415 sporcu katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak ‘‘Kişisel Bilgi Formu’’ ve Demir ve arkadaşları (2020) tarafından geliştirilen 16 madde ve 2 faktörden oluşan ‘Sporcuların Yeni Tip Korona virüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)’ kullanılmıştır. SYTKYKÖ beşli likert tipindedir. Maddeler ‘‘Kesinlikle Katılmıyorum’’, ‘‘Katılmıyorum’’, ‘‘Kararsızım’’,

Tablo 1. Ölçek alt boyutları örnek soruları

Bireysel Kaygı Alt Boyutu	
1	Yeni tip koronavirüsün performansımı düşürebileceğini düşününce endişelenirim.
2	Yeni tip koronavirüs bana bulaşmış olsa kaygılı hissederdim.
Sosyalleşme Kaygısı Alt Boyutu	
1	Yeni tip koronavirüs bulaşacak diye dışarı çıkmaktan sakınıyorum.
2	Yeni tip koronavirüs bulaşır diye kalabalığa girmekten kaçınıyorum.

‘‘Katılıyorum’’, ‘‘Kesinlikle Katılıyorum’’ şeklinde sıralanmış; 1, 2, 3, 4 ve 5 şeklinde derecelendirilmiştir.

Geçerlilik ve Güvenirlilik

Bu çalışmada kullanılan ‘Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)’ nin geçerliliği, test tekrar test analizi ve iç tutarlılık analizi ile belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre Sosyalleşme kaygısı iç tutarlılık katsayısı ,84 SYTKYKÖ’nün toplam puanının iç tutarlık katsayısı ,92 ve Bireysel kaygı alt ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı ,90 olarak tespit edilmiştir. Önceki çalışmalar gözlemlendiğinde yüksek

güvenirliliğe sahip ölçeğin iç tutarlık katsayısının ,80 ile 1 arasında olması yüksek güvenilirlikli olduğunun göstergesidir (Büyüköztürk, 2014; Tavşancıl, 2014). Yapılan çalışmalar neticesinde ‘SYTKYKÖ’ nün iç tutarlık katsayıları, ölçeğin üst düzey güvenilir olduğunun ve oldukça yüksek kararlılık seviyesine sahip olduğunun kanıtıdır.

İstatistiksel Analiz

SYTKYKÖ alt boyutlar ve genel toplamda elde edilen puanların değişkenlere göre normal dağılıp dağılmadığı kontrol edilmiştir. Verilerin normallüğünde medyan, aritmetik ortalama, kurtosis ve skewness değerleri incelenmiştir. İkiiden çok aşamalı bir değişkenle bir sürekli değişkenin farklılığını test etmede de Kruskal Wallis testi, çift aşamalı bir değişkenle bir sürekli değişkenin farklılığını test etmede Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Gruplar arası farklılıkları test etmek için ise Independent Sapmle t-test kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. araştırmaya katılan sporcuların demografik özelliklerine göre dağılımı

Demografik Özellikler	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	211	50.8
	Erkek	204	49.2
Spor Yaşı	0-3 Yıl	204	49.2
	4 yıl ve fazlası	211	50.8
Yaş	15-20	220	53
	21 ve üstü	195	47
Covid-19’a Yakalanma Durumu	Evet	42	10.1
	Hayır	373	89.9
Uğraşılan Spor Branşı	Futbol	93	22.4
	Basketbol	62	14.9
	Voleybol	66	15.9
	Hentbol	8	1.9
	Atletizm	23	5.5
	Judo	22	5.3
	Taek-wondo	22	5.3
	Triatlon	1	0.2
	Yüzme	35	8.4
	Jimnastik	18	4.3
	Fitness	21	5.1
	Raket Sporları	20	4.8
	Dövüş Sporları	14	3.4
Su Altı Sporları	Okçuluk	4	1
	E-spor	2	0,5
Kronik Rahatsızlık Durumu	Evet	31	7.5
	Hayır	384	92.5
Sosyal Medyadan Covid-19 Haber Takibi	Evet	359	86.5
	Hayır	56	13.5
Evde Spor Yapma Durumu	Evet	263	63.4
	Hayır	152	36.6

Tablo 2’ de araştırmaya katılan sporcuların demografik özelliklerinin dağılımı verilmektedir. Verilere göre, örneklem grubunda yer alan katılımcıların cinsiyet, spor yaşı ve yaş dağılımlarının birbirine yakın olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan katılımcıların %89.9 (n=373) ile Covid-19’a yakalanmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların uğraştığı spor branşları değerlendirildiğinde en yüksek oran %22.4 (n=93) ile Futbol, %0.2 (n=1) oranı ile Triatlon sporu ile uğraşanlar en düşük oranda katılım yaptığı görülmektedir. Katılımcıların kronik rahatsızlığı bulunma durumuna bakıldığında ise %92.5 (n=384) ile hayır cevabı alınmıştır. Katılımcıların % 86,5 ‘unun (n=359) sosyal medyada koronavirüs haberlerini takip ederken %13,5’ u (n=56) sosyal medyada koronavirüs haberlerini takip etmemektedir. Ayrıca katılımcıların % 63.4’ünün (n=263) bu süreçte evde egzersiz yaptığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre t-testi

Ölçüm	Cinsiyet	N	X	Ss	t	df	p																				
Bireysel Kaygı	Kadın	211	3,64	0,72	1,56	413	0,12																				
	Erkek	204	3,52	0,86				Sosyalleşme Kaygısı	Kadın	211	3,29	1,00	0,42	408	0,68	Erkek	204	3,25	1,08	Kaygı Genel Toplam	Kadın	211	3,53	0,71	1,28	413	0,20*
Sosyalleşme Kaygısı	Kadın	211	3,29	1,00	0,42	408	0,68																				
	Erkek	204	3,25	1,08				Kaygı Genel Toplam	Kadın	211	3,53	0,71	1,28	413	0,20*	Erkek	204	3,44	0,83								
Kaygı Genel Toplam	Kadın	211	3,53	0,71	1,28	413	0,20*																				
	Erkek	204	3,44	0,83																							

Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre kadınların (Ort. =3,64 , SS=0,72) bireysel kaygı puanlarının erkeklere (Ort.=3,52 , SS=0,86) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. $df(413) = t(1,56) = p>0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre kadınların (Ort. =3,29 , SS=1,00) sosyalleşme kaygı puanlarının erkeklere (Ort.=3,25, SS=1,08) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. $df(408) = t(0,42) = p>0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre kadınların (Ort. =3,53 , SS=0,71) kaygı genel toplam puanlarının erkeklere (Ort.=3,44, SS=0,83) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır $df(413) = t(1,28) = p>0,05$.

Tablo 4. Yaş değişkenine göre t-testi

Ölçüm	Yaş	N	X	Ss	t	df	p																				
Bireysel Kaygı	15-20 yaş	220	3,55	0,77	0,80	399	0,42																				
	21 yaş ve üstü	195	3,62	0,82				Sosyalleşme Kaygısı	15-20 yaş	220	3,22	1,04	1,04	407	0,30	21 yaş ve üstü	195	3,32	1,04	Kaygı Genel Toplam	15-20 yaş	220	3,45	0,74	1	308	0,32
Sosyalleşme Kaygısı	15-20 yaş	220	3,22	1,04	1,04	407	0,30																				
	21 yaş ve üstü	195	3,32	1,04				Kaygı Genel Toplam	15-20 yaş	220	3,45	0,74	1	308	0,32	21 yaş ve üstü	195	3,53	0,80								
Kaygı Genel Toplam	15-20 yaş	220	3,45	0,74	1	308	0,32																				
	21 yaş ve üstü	195	3,53	0,80																							

Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre 21 yaş ve üstü (Ort. =3,62 , SS=0,82) bireysel kaygı puanlarının 15-20 yaş (Ort.=3,55 , SS=0,77) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. $df(399) = t(-0,80) = p>0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre 21 yaş ve üstü (Ort. =3,32 , SS=1,04) sosyalleşme kaygı puanlarının 15-20 yaş (Ort.=3,22 ,

SS=1,04) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. $df(407) = t(-1,04) = p>0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre 21 yaş üstü (Ort. =3,53 , SS=0,80) kaygı genel toplam puanlarının 15-20 yaş (Ort.=3,45 , SS=0,74) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır [$df(398) = t(-1,00) = p>0,05$].

Tablo 5. Spor yaşı değişkenine göre t-testi

Ölçüm	Spor Yaşı	N	X	Ss	t	df	p
Bireysel kaygı	0-3 yıl	204	3,60	0,79	0,30	413	0,77
	4 yıl ve üstü	211	3,57	0,81			
Sosyalleşme kaygısı	0-3 yıl	204	3,26	1,01	0,88	413	0,94
	4 yıl ve üstü	211	3,27	1,07			
Kaygı Genel Toplam	0-3 yıl	204	3,49	0,74	0,18	413	0,86
	4 yıl ve üstü	211	3,48	0,80			

Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre 0-3 yıl (Ort. =3,60, SS=0,79) bireysel kaygı puanlarının 4 yıl ve üstü (Ort.=3,57, SS=0,81) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. $df(413) = t(0,30) = p>0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre 4 yıl ve üstü (Ort. =3,27 , SS=1,07) sosyalleşme kaygı puanlarının 0-3 yıl (Ort.=3,26 , SS=1,01) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. $df(413) = t(-0,08) = p>0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre 0-3 yıl (Ort. =3,49 , SS=0,74) kaygı genel toplam puanlarının 4 yıl ve üstü (Ort.=3,48 , SS=0,80) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır [$df(413) = t(0,18) = p>0,05$].

Tablo 6. Spor türü değişkenine göre t-testi

Ölçüm	Spor Türü	N	X	Ss	t	df	p
Bireysel kaygı	Bireysel	186	3,49	0,81	-2,24	386	0,03
	Takım	229	3,66	0,77			
Sosyalleşme kaygısı	Bireysel	186	3,11	1,04	-2,87	394	0,004
	Takım	229	3,40	1,03			
Kaygı Genel Toplam	Bireysel	186	3,37	0,78	-2,80	388	0,005
	Takım	229	3,58	0,75			

Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre Takım (Ort. =3,66 , SS=0,77) bireysel kaygı puanlarının bireysel (Ort.=3,49 , SS=0,81) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. $df(386) = t(-2,24) = p<0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre takım (Ort. =3,40 , SS=1,03) sosyalleşme kaygı puanlarının bireysel (Ort.=3,11 , SS=1,04) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. $df(394) = t(-2,87) = p<0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre takım (Ort. =3,58 , SS=0,75) kaygı genel toplam

puanlarının bireysel (Ort.=3,37 , SS=0,78) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur [df(388) = t(-2,80) = p<0,05].

Tablo 7. Evde spor yapma değişkenine göre t-testi

Ölçüm	Evde Spor Yapma	N	X	Ss	t	df	p
Bireysel Kaygı	Evet	263	3,55	0,75	1,44	413	0,15
	Hayır	152	3,66	0,87			
Sosyalleşme Kaygısı	Evet	263	3,17	1,00	2,50	291,50	0,01
	Hayır	152	3,44	1,10			
Kaygı Genel Toplam	Evet	263	3,43	0,71	2,10	413	0,03
	Hayır	152	3,60	0,86			

Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre hayır (Ort. =3,66, SS=0,87) bireysel kaygı puanlarının evet (Ort.=3,55, SS=0,75) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. $df(413) = t(-1,44) = p>0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre hayır (Ort. =3,44 , SS=1,10) sosyalleşme kaygı puanlarının evet (Ort.=3,17 , SS=1,00) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. $df(291,52) = t(-2,50) = p<0,05$. Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre hayır (Ort. =3,60 , SS=0,86) kaygı genel toplam puanlarının evet (Ort.=3,43 , SS=0,71) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur [$df(413) = t(-2,10) = p<0,05$].

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada Çanakkale İlindeki amatör sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygılarının cinsiyet, yaş, spor türü, spor yaşları bakımından analizi yapılmıştır. Yaş, cinsiyet, spor yaşı değişkenine göre Covid-19'a yakalanma kaygısını incelediğimizde kaygı toplam puanı, bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yaş, cinsiyet, spor yaşı, değişkenlerinin sporcular üzerinde herhangi bir kaygı yaratacak durum olmadığı düşünülebilir. Evde spor yapma değişkenine göre Covid-19'a yakalanma kaygısını incelediğimizde kaygı genel toplamı ve sosyalleşme kaygılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Spor türü değişkenine göre Covid-19'a yakalanma kaygısını incelediğimizde kaygı genel toplamı, bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Spor türü ve evde spor yapma değişkenlerinin sporcular üzerinde kaygı yaratacak bir durum olduğu düşünülebilir.

İlgili literatür incelendiğinde cinsiyet değişkenine bakımından kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre Covid-19'a yakalanma kaygılarının anlamlı olarak daha yüksek puana sahip oldukları belirlenmiştir (Güler & Cicioğlu, 2021). Elit sporcular ile sedanterler arasındaki kaygı düzeyleri isimli araştırmada, kadınların erkeklere göre Covid-19 'a yakalanma konusunda daha yüksek bireysel kaygı puanlarına sahip olduğu tespit edilmiştir (Demir ve ark., 2021). Yüzücülerin Covid-19'a yakalanma kaygılarının incelendiği bir diğer

araştırmada ise kadın yüzücülerin erkeklere oranla daha fazla bireysel genel anlamda daha fazla kaygı duydukları ve rapor edilmiştir (Batu ve Aydın, 2020). Çalışmamızla bu çalışmalar arasında paralellik olduğu saptanmıştır. Bunun nedeni ise, kadınların erkeklere oranla daha panik bir yapıda olmaları, endişe ve çekingenlik gibi kaygı uyandıran psikolojik durumları göstermelerine bağlanabilir.

Hacıcaferoğlu ve arkadaşlarının (2015) yürütmüş olduğu çalışmada, 20-22 ile 17-19 yaş arasında bulunan halk oyuncularının 23-25 yaş gurubunda bulunanlara göre daha yüksek kaygı duydukları belirtilmiş ve yaş arttıkça kaygı hissetme durumunun azaldığını rapor edilmiştir. Özbekçi (1989), basketbol, voleybol ve atletizm sporu ile uğraşan bireyleri kaygı düzeyleri açısından bakımından incelemiş olduğu çalışmasında, yaş ve müsabaka stres düzeyleri arasında bir ilişki bulamamıştır.

Çifçi ve Demir (2020) yaptıkları çalışmada futbolcuların yaş değişkenine göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar çalışmamızla paralellik göstermektedir. Bunun nedeni katılımcıların yaşı arttıkça hastalık bilinci arttığından dolayı ve hastalığın doğuracağı sonuçların farkında olduğu için küçük yaş gruplarına oranla daha kaygılı olduğunu düşünmekteyiz. Yıldız 2020 yılında elit sporcular üzerinde yürütmüş olduğu çalışmasında bireysel spor yapan bireylerin Covid-19'a yakalanma bireysel kaygısının takım sporları yapan bireylere oranla daha yüksek olduğunu ifade etmiştir (Yıldız, 2020). Bu araştırmanın sonucu çalışmamızın sonucuyla çelişmektedir. Bunun nedeni takım sporları ile uğraşan sporcuların daha kalabalık ortamlarda bulunması ve temasın fazla olması sebebiyle bireysel sporlarla uğraşan sporculara oranla daha kaygılı olduğu düşünülmektedir. Diğer bir araştırmada ise, Türkmen ve arkadaşları (2013), sporcuların takımda bulunma sürelerindeki deneyimleri açısından kaygı hissetme durumları arasında herhangi bir fark olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Erbaş (2005), ve Bingöl ve ark. (2012), farklı gruplarla yaptıkları araştırmalarında, katılımcıların spor deneyiminin sürekli ve durumluk kaygı düzeyleri üzerinde bir etkisinin olmadığını rapor etmişlerdir. Elde edilen bulgular araştırma bulgularını desteklemektedir. Bu sonuçlar çalışmamızla paralellik göstermektedir. Bunun nedeni sporda geçirilen sürenin az olması ve girilen spor ortamında yeni olunması kaygıyı arttırdığını düşünülmektedir.

Sonuç olarak, sporcuların yaşamış olduğu kaygı durumu bazı olumsuzluklar yaşatabilir ve başarıyı olumsuz yönde etkileyebilir. Yaşanılan bu durumun önüne geçilebilmesi için antrenör ve sporcuların psikolojik becerilerini de geliştirmesi ve buna yönelik çalışmalar yapması gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akca E. (2020). Üstün zekalı tanısı için başvuran ebeveynlerde mükemmeliyetçilik ve kaygı düzeyinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Batu B, Aydın A.D. (2020). Yüzme Sporcularının Yeni Tip Korona Virüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi. Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi, 3.
- BBC. (2020) <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-52152460> web sitesinden 18, 04, 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Bingöl H, Çoban B., Bingöl Ş, Gündoğdu C. (2012). Üniversitelerde Öğrenim Gören Taekwondo Milli Takım Sporcularının Maç Öncesi Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi. Türk Spor ve Egzersiz Dergisi, 14(1), 121-125.
- Büyüköztürk Ş. (2014). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum (Genişletilmiş 20. Baskı), Ankara: Pegem Akademi.
- Çifçi F, Demir A. (2020). Covid-19 pandemisinde Türk profesyonel futbolcuların covid-19 korkusu ve kaygı düzeylerinin incelenmesi. Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi, 2(Özel Sayı 1), 26-38.
- Demir GT, Bulğay C, Çakır OV, Bayraktar I, Çetin E. (2021). Examination of the anxiety of catching the novel coronavirus (COVID-19) in elite athletes and sedentaries: Examination of the anxiety of catching the novel coronavirus (COVID-19) in elite athletes and sedentaries. IJERI: International Journal of Educational Research and Innovation, (15), 360-372.
- Demir GT, Cicioğlu Hİ, İlhan EL. (2020). Athlete's Anxiety to Catch the Novel Coronavirus (Covid-19) Scale (AACNCS): Validity and reliability study: Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Journal of Human Sciences, 17(2), 458-468.
- Dikmen AU, Kına M, Özkan S, İlhan MN. (2020). COVID-19 Epidemiyolojisi: Pandemiden Ne Öğrendik. Journal of Biotechnology and Strategic Health Research, 4, 29-36.
- Elliott CH, Smith, LL. (2010). Overcoming Anxiety for Dummies. Indianapolis, Indiana: Wiley Publishing.

- Erbaş MK. (2005). Üst düzey basketbolcularda durumluk kaygı düzeyleri ve performans ilişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Güler H, Cicioğlu H. İbrahim. (2021). Sedanter Ve Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse Yakalanmada Bireysel Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 18(1), 67–75.
- Gümüşgül C, Ersoy A, Gümüşgül O. (2020). Amatör ve Profesyonel Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygılarının İncelenmesi-Yönetmel Karar Boyutu. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 26-37.
- Hacıcaferoğlu S, Hacıcaferoğlu B, Seçer M. (2015). Halk Oyunları Branşına Katılan Sporcuların Yarışma Öncesi Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3(Special Issue 4), 288-297.
- Han HR. (2009). Measuring Anxiety in Children: A Methodological Review of the Literature. *Asian Nursing Research*, 3(2), 49-62.
- <https://covid19.saglik.gov.tr/> web sitesinden 18, 05, 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Johnston-Wilder S, Lee C. (2010). Mathematical Resilience. *Mathematics Teaching*, 218, 38-41.
- Özbekçi F. (1989). Farklı spor dallarında yaşanan müsabaka stres düzeylerinin araştırılması, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi.
- Sönmez HO, Becer E, Gülen Ö, Madak, E. (2020). 4 Haftalık Serbest Stil Yüzme Eğitiminde Beceri Öğreniminin Kaygı Düzeyi Üzerine Etkisi. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*. Doi: [http://dx. doi. org/10.31576/smryj](http://dx.doi.org/10.31576/smryj), 442.
- Tavşancıl E. (2014). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi (5. Baskı), Ankara: Nobel Yayınevi.
- Türkmen M, Kul M, Bozkuş T. (2013). Takım sporlarıyla uğraşan sporcuların yarışma kaygı düzeylerinin cinsiyete ve spor deneyimine göre incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 7(3): 106–112.
- World Health Organization. (2020) <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-remarks-at-the-media-briefing-on-2019-ncov-on-11-february-2020> web sitesinden 18,04,2021 tarihinde erişilmiştir.
- Yıldız Y. (2020). Examination of the anxiety situations of catching The new type of coronavirus (COVID-19) in elite Athletes. *Journal of Human Sciences*, 17(4), 1275.

Büyük Spor Organizasyonlarındaki Güvenlik Uygulamalarının Güvenirliği: İstanbul Maratonu Örneği*

Ahmet Ayhan KUŞ¹, Turgay BİÇER²

ÖZET

Amaç: Çalışmanın amacı Sporda güvenlik; İstanbul Maratonunda OHAL öncesi ve OHAL dönemi özel ve kamu güvenlik birimleri tarafından alınan güvenlik önlemlerinin katılımcı yaklaşımı açısından analiz edilmesini esas almaktadır.

Yöntem: Spor organizasyonlarındaki güvenlik önlemlerini araştırmayı amaçlayan bu makale, organizasyonlarda görev alan 1314 güvenlik çalışanları katılmıştır. Katılımcıların 725 erkek 586 kadın görevli ve gönüllülerdir. Araştırma nicel araştırma metodolojisi içinde yer alan genel tarama modellerinden betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, sporda güvenlik anketi kullanılmıştır. Anket verilerine frekans, yüzde tablosu, bağımsız gruplar için t-testi uygulanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonucunda erkek ve kadın katılımcılar arasında farklılık olmadığı belirlenmiştir. Ancak, katılımcılar arasında evli ve bekar olanlar arasında manidar farklılığın olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Maraton, İstanbul Maratonu, Güvenlik, Güvenlik Sistemleri

ABSTRACT

Reliability of Security Practices in Major Sports Organizations: Case of Istanbul Marathon

Purpose: The aim of this study is safety in sports; It is based on the analysis of the security measures taken by private and public security units before and during the State of Emergency in the Istanbul Marathon in terms of a participatory approach.

Method: This article, which aims to investigate the security measures in sports organizations, participated in 1314 security personnel working in the organizations. The participants are 725 men and 586 women officers and volunteers. The research was carried out in the descriptive survey model, one of the general survey models included in the quantitative research methodology. In the study, a safety questionnaire in sports was used. Frequency, percentage table, t-test for independent groups were applied to the survey data.

Results and Conclusion: As a result of the research, it was determined that there was no difference between male and female participants. However, it was determined that there was a significant difference between the married and single participants.

Keywords: Sports, Marathon, Istanbul Marathon, Security, Security

*Bu çalışma, Prof. Dr. Turgay BİÇER danışmanlığında, Ahmet Ayhan KUŞ tarafından sunulmuş olan "Büyük spor organizasyonlarında kullanılan güvenlik sistemleri: İstanbul maratonu örneği" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasından özetlenerek hazırlanmıştır.

¹Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Mezunlu, ORCID: 0000-0003-4116-0687, ayhan789@gmail.com

²Gedik Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-0343-5101, turgay.bicer@gedik.edu.tr

GİRİŞ

İnsanın hayatı boyunca insana verilen en büyük ve ergonomik kazanımlardan biri spor ve egzersizdir. Spor, insanı fiziksel, ruhsal, duygusal ve sosyal gibi birçok açıdan ileriye götüren kültürel bir olgudur. Sporun aynı zamanda toplumsal açıdan da faydaları sayılacak birçok olumlu etkisi vardır (Biçer, 2016). Spor olgusu, sportif olayların düzenlenmesi beraberinde güvenlik olgusunu da ortaya çıkarmıştır.

İnsanoğlunun ilk yaratılışından günümüze kadar olan süre boyunca, ihtiyaçlardan biri olan güvenlik, insanlara dışarıdan ve içeriden zarar verecek her türlü tehlike ve risk faktörlerine karşı gerekli önlemleri almalarına olanak sağlar. Bireylerin kendilerini güvende hissetmesi sadece bedensel olarak değil, ruhsal açıdan da kendilerini güvende hissetmesi önemlidir. Birey zihinsel olarak kendisini güvende hissetmediği takdirde alınan tedbir ve önlemlerin hiçbir önemi olmamaktadır (Bahar, 2019). Güvenlik bireylerin ve toplumların hayatlarında herhangi bir aksaklık olmadan ve olumsuz davranışlara maruz kalmasını engelleyerek, rahat bir şekilde hayatlarını sürdürebilmeleri durumudur (TDK, 1992).

Kamu hizmetlerinin görev alanlarından birinci önceliği olan güvenlik, devletin çatısı altında yaşayan bütün vatandaşların her türlü tehlike ve riske karşı korunması, bireylerin ve toplumların, öncelikli ve vazgeçilmez hakkı ve hürriyetinin herhangi bir kısıtlama altında olmadan, hür bir şekilde yaşayabileceği bir ortam oluşturmak ve refah içinde yaşamalarına engel olabilecek durumların oluşmasını engellemek, engellenemediği takdirde ise kanunda geçen gerekli cezai işlemlerin uygulanarak, olumsuz davranışların ve düşüncelerin ortadan kaldırılmasıdır (Aydın, 2002).

Kamu hizmetleri içerisinde önemli bir yere sahip olan güvenlik hizmeti yerine getirildiği takdirde diğer hizmetlerin yerine getirilmesi daha kolay olur. Sosyal ekonomik ve sağlık gibi hizmetler güvenlik hizmetleri sonrasında yerine getirirler. Güvenlikle alakalı herhangi bir sorun çıktığında diğer hizmet alanlarının yerine getirilmesi ve aktif olarak istemesi daha zor olacaktır. Bu yüzden bütün hizmet alanlarının faal olarak çalışabilmesi için öncelikle kişilerin kendilerini güvende hissetmeleri gerekmektedir (Aydın, 1996).

Ülkeler, büyük ölçekli spor organizasyonlarına ev sahipliği yapabilmek için altyapı, tesisleşme, reklam açısından büyük yatırımlar yapmak zorundadırlar. Günümüzde uluslararası bir spor organizasyonuna ev sahipliği yapan ülke, ekonomik açıdan gelir elde etmekte ve prestij kazanmaktadırlar (Öncel, 2018).

Spor yöneticilerinin, yönetim ve organizasyonun hedefleri arasında sportif müsabakaları planlama, koordinasyonu sağlama, kontrol etme ve oluşabilecek problemlerin çözme gibi hedefleri yer almaktadır. Spor yöneticilerinin bu hedefleri doğru bir şekilde planlayıp, analiz etmesi önemlidir. Bu bağlamla sportif organizasyonlar esnasında tesislerin gözden geçirilmesi, mevcut imkân ve özelliklerin saptanması önemlidir (Breuer, 2011). Literatür incelendiğinde güvenlik uygulamaları ile ilgili çalışmaların (Taştan, 2014; Kayacan, 2019; Taştan ve ark., 2016) yer aldığı görülmektedir.

Sportif olaylarda, spor organizasyonlarında karşılaşılabilecek şiddet ve olayları spora, sporcuya, taraftara, seyirciye ve spor kulübüne maddi ve manevi açıdan zarar vermektedir. Bu zararların önlenmesi için yasa koyucular tarafından önlemler alınması gerekmektedir. Ayrıca spor organizasyonu esnasında görev alacak kolluk kuvveti mensuplarının da spor güvenliği alanında eğitilmiş olmaları, yaşanacak olumsuz olayları en az seviyeye indirecektir. Bu düşüncelere istinaden çalışmanın amacı, büyük spor organizasyonlarında kullanılan güvenlik sistemlerinin, İstanbul maratonu açısından incelenmesidir.

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni, İstanbul maratonuna katılan ve gönüllü olarak güvenlik biriminde görev alan 1400 Spor İstanbul çalışanı, farklı üniversitelerde kayıtlı olan 600 öğrenci ile İstanbul Emniyet Müdürlüğünde görevli 200 kolluk kuvvet personeli oluşmaktadır. Bu kişilerle yüz yüze olarak anket uygulanmıştır. Çalışmanın örneklemini ise bu kapsamda çalışmaya katılım gösteren 1314 kişi oluşturmuştur.

Araştırma Veri Toplama Aracı, Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplamak üzere Taştan (2014) tarafından hazırlanan Sporda Güvenlik Anketi kullanılmıştır. Anket demografik yapı, olgusal durum ve tutum yapısı ile ilgili kapalı uçlu sorulardan oluşmakta olup 0.88 geçerliliğine sahiptir. Hazırlanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde maratona katılan görevlilerin kişisel bilgi soruları, ikinci bölümde ise maratona katılan görevlilerin maraton güvenliğinin analizi ve görev alan kamu ve özel güvenlik birimlerinin güvenlik tedbirlerinin yeterliliği ilgili değerlendirme maddeleri yer almaktadır. Anketin ikinci bölümü 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte yeralan her madde Kesinlikle Katılıyorum (1) ile Kesinlikle Katılmıyorum (5) arasında değişen 5'li Likert anket üzerinde cevaplandırılmaktadır.

Verilerin Toplanması

Hazırlanan veri toplama aracı, katılımcıların iş zamanları dışında uygulanmıştır. Veri toplama aracı uygulanmadan önce katılımcılara bilgi verilmiş, çalışmaya katılmak isteyenlerden veri toplanmıştır. Toplanan veriler analiz edilmek üzere SPSS programına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında toplanan veriler analiz edilmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Bu kapsamda katılımcılara ait demografik bilgiler (cinsiyet, yaş ve medeni durum) sunulmuş ve bağımsız gruplar için t testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcılara ait demografik değişkenler

Değişkenler	Kategori	N	%
Cinsiyet	Erkek	725	55,2
	Kadın	589	44,8
Medeni durum	Bekar	613	46,7
	Evli	701	53,3
Yaş	18-25 yaş	444	33,8
	26-33 yaş	254	19,3
	34-41 yaş	366	27,9
	42-49 yaş	195	14,8
	50 yaş ve üzeri	55	4,2

Mevcut çalışmaya 725'i erkek, 589'u kadın olmak üzere toplam 1314 kişi katılım sağlamıştır. Bu katılımcılardan 613'ü bekar, 701'i kadındır. Bu kişilerin 444'ü 18-25 yaş aralığında, 254'ü 26-33 yaş aralığında, 366'sı 34-41 yaş aralığında, 195'i 42-49 yaş aralığında, 55'i ise 50 yaş ve üzeri kategoride yer almaktadır.

Tablo 2. Cinsiyet değişkeni t testi sonucu

Cinsiyet	n	Ort.	Ss.	t	p
Erkek	725	2,30	,040	-1,377	,169
Kadın	584	2,38	,043		

Cinsiyet değişkeni sonucuna göre çalışmaya katılım sağlayan erkek ve kadın katılımcılar arasında istatistiksel olarak herhangi bir manidar farklılık tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo 3. Medeni Durum Değişkeni t testi sonucu

Medeni Durum	n	Ort.	Ss.	t	P	Sonuç
Bekar	613	2,15	,043	2,507	,012*	Anlamlı
Evli	701	2,00	,040			

* $p<0.05$

Tablo 3, katılımcıların medeni durum değişkeni sonucunu göstermektedir. Bu sonuca göre çalışmaya katılım sağlayan bekar ve evli katılımcılar arasında istatistiksel olarak manidar farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$).

TARTIşMA ve SONUÇ

Çalışmaya katılım sağlayan erkek ve kadın katılımcıların toplam sayısının örneklem grubu açısından yeterli olduğu söylenebilir. Mevcut çalışmaya katılan görevlilerin maratonda polisin olmasının sağladığı güven ile ilgili görüşleri medeni durum değişkeni ile karşılaştırıldığında farkın anlamlı olduğu görülmüştür. Bekar ve evli görevliler arasında polisin sağladığı güven açısından görüşleri istatistiksel olarak farklıdır. Farklılığın oluşmasında evli ve bekar katılımcıların farklı bakış açılarına sahip olmaları, farklı yaşam tarzına sahip olmaları etkili olmuştur demek doğrudur. Literatür incelendiğinde Taştan (2014) tarafından yapılan çalışmada medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Her iki çalışma sonucunun örtüşmediğini söyleyebiliriz.

Araştırmaya katılan görevlilerin maratonda polisin aldığı güvenlikle ilgili görüşleri cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılmıştır. Bu amaçla ortalamalar arasında oluşan farkın anlamlılığını test etmek amacıyla yapılan analiz sonucunda farkın anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Bir başka deyişle kadın ve erkeklerin maratonda polisin aldığı güvenlik önlemleri ile ilgili görüşleri arasında istatistiksel olarak bir fark yoktur. Literatür incelendiğinde Taştan (2014) tarafından yapılan çalışmanın cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Her iki sonucun benzerlik gösterdiğini söyleyebiliriz.

Araştırmaya katılanların medeni durumu açısından bakıldığında güvenlik algısı farklılaşmamaktadır. Araştırmaya katılanların 613'ü Bekâr; 701'i Evlidir. Analiz sonucunda farkın anlamlı olmadığı görülmüştür. Evli ve bekârların maratonlarda güvenlik ile ilgili

görüşleri arasında istatistiksel olarak fark yoktur. İki ayrı cinsiyetin görüşleri örtüşmektedir. Literatür incelendiğinde bir çalışmada, araştırmaya katılanların %90,6'sının erkek ve %73,4'ünün evli olduğu belirlenmiştir (Taştan, 2009).

KAYNAKLAR

- Aydın, A.H. (1996). Polis Meslek Hukuku. İstanbul: Doğu Matbaacılık.
- Aydın, A.H. (2002). Özel Güvenlik Teşkilatı. Polis Bilimleri Dergisi, 4(1), 124.
- Bahar, H. (2019). Spor Organizasyonlarında Görev Alan Güvenlik Güçlerinin Stres Yönetimi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi. Gaziantep.
- Biçer, T. (2016). Sporda Yetenek Mi? Karakter Mi? 1. Basım, İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Breuer, C. (2011). Spor Kuruluşlarında stratejik yönetim. (Editör: Müslüm Bakır), Spor Yönetimi, İstanbul: Beta Yayıncılık Dağıtım.
- Kayacan, F. (2019). Futbol maçlarında alınan güvenlik önlemlerinin taraftar gözüyle değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Öncel, A. (2018). Uluslararası Spor Organizasyonlarının Sosyo Ekonomik Etkileri: 2012 Londra Olimpiyatları. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, 9(22), 357-375.
- Taştan, H.Ş. (2014). Sporda Güvenlik; Stadyumlarda Özel ve Kamu Güvenlik Birimleri Tarafından Alınan Saha İçi ve Dışı Güvenlik Önlemlerinin Seyirci Yaklaşımı Açısından Analiz Edilmesi. Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi. İstanbul.
- Taştan, H.Ş., Banu, H., Yancı, A. (2016). Stadyumlarda Alınan Güvenlik Önlemlerine İlişkin Seyirci Algıları Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 10(3), 386-394.
- Taştan, Ş. (2009). Futbol Taraftarlığı ve Şiddet Olgusu Farklı Taraftar Gruplarında Şiddet Eğilimleri Üzerine Karşılaştırılmalı Sosyolojik Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi. Mersin.
- Türkçe Sözlük. (1992). Türk Dil Kurumu, C:1, 588.

Ailelerin Çocuklarını Taekwondo/Kick Boks Branşına Yönlendirmedeki Beklentileri

Hatice Kübra TEKÇE¹, Oktay ÇOBAN²

ÖZET

Amaç: Spor ve fiziksel aktivite, sağlıklı bir yaşam tarzının temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle çocuklar, mümkün olduğunca erken yaşlarda spora yönlendirilmeli ve sporu alışkanlık haline getirmeleri sağlanmalıdır. Bunun temeli de öncelikle aile ortamında gerçekleşebilmektedir. Çocuğun bütün alanlarda gelişimi aileye aittir, gelişmesine psikomotor alanda ise sporla gelişmesine katkı sağlamadaki görev yine aileye düşmektedir. Ailede en temel unsur olan anne ve babanın spora bakış açıları önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı; ailenin çocuklarını taekwondo ve kick boks spor branşlarına yönlendirme sebeplerini ve görüşlerinin incelenmesidir.

Yöntem: Bu araştırma nitel çalışma modeli kullanılmıştır. Araştırma basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle oluşturulan çocuklarını taekwondo ve kick boks branşlarına gönderen katılımcı aileler ile yapılmıştır. Görüşmede uzman görüşleri dikkate alınarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 7 sorudan oluşan ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Aileler çocuklarını spora yönlendirmedeki beklentileri üzerine sorulan görüşme sorularına olumlu sonuçlar doğrultusunda için yönlendirme yaptıklarını, diğer yöneltilen sorular üzerinde ise geneldeki eksiklerden ve olumsuzluklardan yola çıkılarak düzenlemelere gidilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile görüşleri, Kick boks, Spor, Spora yönlendirme, Taekwondo

ABSTRACT

Expenctations of Families In Directing Their Children to Taekwondo/Kickboks Branch

Purpose: Sports and physical activity form the basis of a healthy lifestyle. For this reason, children should be directed to sports as early as possible and it should be ensured that they make sports a habit. The basis of this can be realized primarily in the family environment. The development of the child in all areas belongs to the family, and the task of contributing to the development of the child in the psychomotor area with sports falls on the family again. The perspectives of parents, who are the most basic elements in the family, towards sports are important. The aim of this study is to examine the reasons and views of families to direct their children to taekwondo and kickboxing sports branches.

Method: A qualitative study model was used in this research. The research was conducted with participant families who sent their children to taekwondo and kickboxing branches, which were formed by simple random sampling method. In the interview, a semi-structured interview form consisting of 7 questions developed by the researchers was used.

Results and Conclusion: Families stated that they were quided for positive results in the interview questions asked about their expectations in directing their children to sports, on the other questions asked, it is thought that regulations should be made based on the deficiencies and negativities in general.

Keywords: Family expenctations, Kick boxing, Sports, Sports orientation, Taekwondo

¹ Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat, ORCID:0000-0003-4892-9815
kubratekce89@gmail.com

²Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat, ORCID: 0000-0003-2863-8754
oktay.coban@bozok.edu.tr

GİRİŞ

Aile, sosyalleşmenin ilk adımı olarak çocuklara; toplumun, kurumların değer ve normlarını aktarır. Bu ilk adım sürecinin sonunda çocuk hem içinde bulunduğu toplumun hem de içinde yaşadığı ailenin bir ürünü olarak topluma karışır (Yüksel, 2019). Ailenin oluşumundan itibaren çocuğun öğrendiklerini dış çevreye aktardığı düşünülmektedir.

Bireyin sosyalleştirilmesi konusu bütün zamanlarda aile, toplum ve devlet için öncelikli konulardan biri olmuştur. Başta aile olmak üzere bütün sosyal kurumların etkili rol oynadığı sosyalleşme sürecinin başarılı işlemesi bireyi hayatta başarılı, mutlu ve topluma yararlı kılar (Özpolat, 2010).

Fiziksel aktiviteler ve spor, çocukların sosyalleşmelerine, sosyal beceri düzeylerinin artmasına, sorumluluk almalarına, müsabakalara katılarak kazanma ve kaybetme duygularını öğrenmelerine, rekabet ederek daha fazla çalışmalarına, rakibine saygı duymalarına ve empati kurmalarını sağlamaktadır (Zahner ve ark., 2013).

Spor, hem bireysel hem de takım olarak yapıldığında bireylerin kişisel becerilerini ortaya çıkardığı gibi grup içi birlik, beraberlik ve dayanışmayı sağladığından bireylerin sosyalleşmesinde önemli bir faktör olarak gösterilmektedir (Kılıç ve Arslan, 2018).

Spor ve fiziksel aktivite, sağlıklı bir yaşam tarzının temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle çocuklar, mümkün olabildiğince erken yaşlarda spora yönlendirilmeli ve sporu alışkanlık haline getirmeleri sağlanmalıdır. Bunun temeli de öncelikle aile ortamında gerçekleşebilmektedir. Ancak birçok ebeveyn, özellikle de iş yoğunluğu ve zaman yokluğundan dolayı herhangi bir fiziksel aktivite veya spor yapmadığı gibi, çocuklarının da sportif aktiviteleri ile ilgilenmez, zorunda kaldıklarında ise bu tür görevlerde boğulurlar. Oysa çocuklar her şeyden önce ne zaman spor yapmaları gerektiğini ve hangi sporun yoğun bir hayata giriş için uygun olduğunu bilemezler (Rohkohl, 2017). Bu bağlamda spora yönlendirmedeki en önemli görev aileye ait olduğu düşünülmektedir.

Taekwondonun Lugat olarak Tae: Ayak vuruşları, Kwon: El vuruşları, Do: Dövüş sanatı tatbiki esnasındaki izlenecek yolun ve dövüşün felsefesi değerlerinin genel adıdır (TTF, 2022). Esası kendini korumak için basit vücut şekillerinin çeşitlemelerinden oluşmuştur. Bu nedenle taekwondo'nun kaynağı dünya üzerinde insan neslinin başladığı ilk güne kadar gider. Taekwondo tecrübe, akıl ve hayat gücü esasına, dayanan bir gelişmeden sonra şimdiki savaş sanatı haline gelmiştir (Tel, 1996).

Kick Boks tarihsel olarak karate, thai boks (Tayland Boks) ve batı boks sporlarından geliştirilmiş, genellikle kendini savunma amacıyla, tekme ve yumruğa dayalı ayakta yapılan bir dövüş sporudur. Tarihsel olarak kick boks, çeşitli geleneksel stillerin birleşiminden meydana gelmiş karma bir dövüş sporu olarak düşünülebilir. Bu yaklaşım 1970'li yıllardan beri artarak kick boks sporu popüler hale gelmiştir. 1990'lı yıllardan beri ise kick boks, değişik dövüş tekniklerinin birleşmesiyle karma dövüş sporlarının ortaya çıkmasında katkıda bulunmuştur (TKF, 2022).

Ailelerin pek çoğu, yaşam şartları, ekonomik ve eğitim durumları nedeni ile çocuklarının motor beceri eğitimi konusunda bilgi sahibi olmadıkları gibi, çocukları eğitecek oyun fikirlerinden dahi yoksun olabilmektedirler. İlk olarak, hareket ile bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim ile iletişim ve dil gelişimi arasındaki bağlantı gösterilerek, fiziksel aktivitenin önemi vurgulanmalıdır. Bununla birlikte özellikle genç annelerin, çocuklarının motor gelişimlerini destekleyebilmeler için bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. Bu ise farkındalık programları, kurslar, yetişkin eğitim ve projeler ile gerçekleştirilebilir (Orhan, 2019).

Çocuğun dışarıdaki yansıması aile içindeki gördüklerini rol alarak uygulamasıdır. Çocuğun bütün alanlarda gelişimi aileye aittir, gelişmesine psikomotor alanda ise sporla gelişmesine katkı sağlamadaki görev yine aileye düşmektedir. Ailede en temel unsur olan anne ve babanın spora bakış açıları önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı; ailenin çocuklarını taekwondo ve kick boks spor branşlarına yönlendirme sebeplerini ve görüşlerinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli ve Çalışma grubu

Bu araştırma nitel çalışma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi farklı nitel veri oluşturma yöntemlerinin kullanıldığı, bakış açılarının, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırma basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle oluşturulan çocuklarını taekwondo ve kick boks branşlarına gönderen 15 katılımcı aileler ile yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın verileri ses kaydı ile telefona alınmış olup doküman olarak bilgisayara aktarılmıştır. Görüşmede uzman görüşleri dikkate alınarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 7 sorudan oluşan ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan sorular uzman görüşüne sunulmuş görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmecilerin sorulara istedikleri esneklikte cevap vermelerine olanak sağlatılarak rahat bir ortam içerisinde kayda alınmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2008:122) göre; bireylerin görüşlerini, deneyimlerini ve duygularını ortaya çıkarma yönünden oldukça güçlü olması ve iletişimin en yaygın olan konuşmayı temel alması nedeniyle tercih edilmektedir.

Araştırma soruları aşağıdaki gibidir;

Soru 1. Çocuğunuzu, spora yönlendirmenizdeki sebepleriniz nelerdir?

Soru 2. Çocuğunuzu, taekwondoya/ kick boks yönlendirmenizdeki sebepleriniz nelerdir?

Soru 3. Sporun/sportif etkinliklerin, çocuğunuza ne gibi katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?

Soru 4. Çocuğunuzu taekwondoya/ kick yönlendirmedeki amacınız spor kültürünün oluşması mıdır?

Soru 5. Spor kültürünün size ve çocuğunuza katkıları nelerdir?

Soru 6. Çocuğunuzun sporu meslek olarak benimsemek istemesi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Soru 7. Kendiniz ve çocuğunuz açısından değerlendirdiğinizde, ülkemizde spor açısından nelerin eksik olduğunu düşünüyorsunuz?

Soru 8. Sportif yetenek taraması üzerine düşünceleriniz nelerdir?

Verilerin Çözümlemesi Yorumlanması

Verilerin analizinde Fenomoloji içerik analiz yönteminden yararlanılmıştır. En kapsamlı anlamıyla fenomenoloji, tek bir kişiye ait olan yaşanmış deneyimlerin toplamına atıfta bulunur (Giorgi, 1997).

BULGULAR

Bu bölümde okul öncesi velilerinin beden eğitimi ve oyun dersine karşı tutumlarının ilişkin görüşleri temalar halinde verilmiştir. Daha sonra belirlenen kategoriler çerçevesinde katılımcıların ifadelerinden alıntılara yer verilerek değerlendirilmiştir.

Çocuğunuzu, spora yönlendirmenizdeki sebepleriniz nelerdir?

V1 “Fiziksek aktivitelerini geliştirmek varsa gizil yeteneklerini ortaya çıkartmak ve toplumda spor konusunda bilinç kazanmasını sağlamak çocuğun gelişimine katkı sağlamak.” **V2** “Çocuğumun okul eğitiminin haricinde sosyal medyadan uzaklaştırıp spora biraz daha yoğunlaşması, hem de kendi merakından dolayı, ileride milli sporcu olup, daha sonra kendine özgüven gelmesi, çekimserliğini atması için.” **V3** “çocuğun ufku açılsın malum sigara yaşı ve diğer maddelerin yaşı 13’e düşmüştür kötü alışkanlıklardan uzak dursun, güçlü bir fiziki yapıya sahip olsun, kendini savuna bilsin ailesini korusun.” **V4** “Sağlıklı bir birey olmasını istiyoruz çünkü ne kadar ilgili olursa o kadar kötü alışkanlıklardan uzak kalmış olur.” **V5** “Özellikle erken yaşta göndermemim sebebi vücut gelişimi için hayatına erken yaşlarda spor aktivitesini edinerek hayatında yer alsın” **V6** “Çocuğumu sporda kişilik gelişimi ve kendine güvenen, kendi başına bir şeyler üretebilen, çevresine katkı da buluna bilmesi için spor disiplini çok önemli. Yardım sever bir insan olması anlamında kişilik gelişimine katkı sağlar. Başarılı üretken insan olur.” **V7** “Sağlıklı yaşasın hem de ileride meslek edinmesi amacıyla başlattım kendisinin isteğiyle de başlamış oldu ve kendi hedefleri var bu hedeflerin peşinden gitsin” **V8** “Vücut gelişimi fiziksel gelişimi açısından, disiplinize olsun, günümüzün teknoloji zararları çok fazla telefondan bilgisayardan uzaklaşıp spora yönelsin diye ayrıca çocuklarımız çok fazla sokakta oynayamıyorlar eskisi gibi güvenli bir dönem yok, enerjisini gelip burada atması için yazdırdım. Bu spor salonun eğitimi çok iyi o yüzden, kız çocuğu olduğu için savunma sporlarını öğrenmesini istedim.” **V9** “kız çocuğu olduğu için hem kendisini korusun hem de sağlıklı bir birey olsun, hem de ileride bir beslek seçiminde tercihi olsun illa bir avukat, doktor, mühendis olmak zorunda değil” **V10** “Küçük yaşlardan itibaren çok hareketli olduğu için spor yeteneği olduğunu düşündük o yüzden gönderdik.” **V11** “Sağlıklı yaşam için sosyal çevresi ve arkadaş çevresi gelişmesi için.” **V12** “Benimde kökenimde sporcu oluşum ve çocuğumun da spor yapmasını istediğim için en önemli sebebim sağlıklı ahlaklı, daha sosyal bir birey olması için.” **V13** “Hem daha aktif hem de daha sağlıklı olması için sosyal çevresinin gelişmesi yönlendirdik.” **V14** “En büyük etken dışardaki tehlikeye karşı kendisini savuna bilsin dışardaki kötü alışkanlıklardan kendini uzak tutsun, Hem fiziksel hem de zihinsel açıdan gelişmesi için gönderiyorum.”

Çocuğunuzu, taekwondoya / kick boks yönlendirmenizdeki sebepleriniz nelerdir?

V1 “Taekwando çocuğumuzun gelişim açısından daha uygun olduğunu düşündük bu yüzden yönlendirdik. Çocuğumuzda bu spora ilgiliydi hareketlerinden sezindik. Dışarda kendini savunmasından ziyade spor amaçlı kendi yeteneklerini ortaya çıkarsın ve kendine

olan güveni artsın istedik.” V2 “Sporda bir başlangıç vardır biz jimnastik düşündük ama jimnastikte de bir erkek çocuğunun biraz daha esnek olmasını isterken önceliği taekwondoya verdik. taekwondo öncelikle disiplin gerektiriyor çocuğun aileden sonra dışarıdan alabileceği bir disiplin çocuğun gelişiminde rahat kolaylık sağlar.” V3 “Ön görüşü İyi bir düşünce tarzı, güçlü, sağlam, sağlıklı bir bedeni olsun özgüvenli olsun. Disiplini olsun. Gelecekte seçim yapacakları zaman analizlerinde farklılık olması. Burada ki toplu hareketle disiplin sağlanıyor asiliği gidiyor.” V4 “Kadına artan şiddetten dolayı en azından en ufak tehlikeye karşı kendisini koruya bilsin korumayı öğrensin ve etrafındaki insanları da koruyabilsin” V5 “Çocuğuma en uygun bu spor dalını uygun gördüğüm için savunma sanatı olduğu için dönemimizde de her şey zor olduğu için hem kendini savunsun hem hayatında gelişimine yer etsin” V6 “Futbolla kıyasladığımızda taekwondo daha disiplinli, güçlenme ama gücünü kontrol ettirebilen bir disiplin. Özellikle başka sporlarda atletizm gibi futbol olabilirdi fakat daha disipline ediyor iç disiplin sağlıyor. Bir felsefesi var.” V7 “Benim küçüklüğümden berri arzum isteğim olduğu için ve ülkemizdeki kadına şiddetten dolayı da kızım ayrıca hiper aktif olduğu için” V8 “Günümüzde kadına artan şiddetten ötürü kızımın kendini savunabilmesi için büyüdüğünde de güçlü bir kız olsun her yönden hem bedenen hem zihnen iyi yetişsin istiyorum” V9 “Kendini koruması açısından ve hocamızı beğendiğimiz için yönlendirdik.” V10 “Öncelikle cimnastik istedik fakat hocamızın yönlendirmesi ile de bu branşa başlamış olduk.” V11 “Kendisini koruması amaçlı dışardaki hayat kötü durumda hem de kendisi isteği üzerine gelmek istedi.” V12 “Öncelikle kendisine seçenekler sundum hangi sporu yapmak istediğini sordum kendisi taekwondo branşını seçti bu branşta da çevremiz olduğu için bizde bu branşı seçtik.” V13 “Taekwondonun kas ve kemik sistemine birçok katkıları olduğunu araştırmalarımızda gördük ve daha gelişeceğini, taekwonda ki disiplin çocukta işlenerek disiplinine çok katkı sağlayacağını düşündüğümüz için.” V14 “Taekwondonun disiplinli bir spor olduğunu duydum ve biraz daha savunma sporu olduğu için özgüven sahibi oldun diye tercih ettim.”

Sporun/sportif etkinliklerin, çocuğunuza ne gibi katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?

V1 “Bir kere sportif etkinlikler çocuğun kişisel gelişimine bedensel gelişimine katkı sunmaktadır ben bir eğitimciyim yanlış bilinen doğruyu da burada dile getirmekte fayda var sportif kültürel faaliyetlere katılan çocukların akademik başarılarının genelde zaman kaybından dolayı düşeceği düşünülür hâlbuki ki tam tersi yapılan araştırmalarda görülmüştür. Sosyal ve sportif etkinliklere katılan öğrencilerin akademik başarılarında buna

orantılı olarak yükseldiği görülmektedir.” **V2** “Çocuk biraz daha kendine özgüveni arttı altı aydır. Daha sora dışarıya utangaçlığı gitti, girişimciliği arttı, fiziki olarak daha esnek ve hareketli yine okuldaki eğitiminde de kendine özgüveni geldi başarısı arttı, spor her zaman çocukluktan başlar ağaç yaş iken eğilir atalarımız boşuna söylememiş.” **V3** “Öz güveni olsun, ufku açılsın, çocuk içe kapanıkta olsa açılıp daha rahatlıyor bunların temelinde sporun disiplini arkadaş çevresinde ki kendinde olmayanı buradaki arkadaşlarından görüp edinebiliyor, bende yapabilirim moduna geçiyor.” **V4** “Disipline olup disipline ediliyorlar ama doğru ellerde ebeveynler korumacı davranıp kuralları esnetebiliyoruz doğru ellerde olduğu sürece daha disiplinli olduğu sürece.” **V5** “Daha düzenli ve disiplinli bir hayatı olması için ders dışında ekstra yönlene bilecek bir aktivite olsun” **V6** “Sporda dakikliği zaman ayarlamasını öğrenmiş oluyor spor saatinin de bizden önce hazırlanıp bekliyor bu çok önemli. Spor yapan insanın bağımlı olmasında çok zor olasılıklar azalıyor, uzak durur. Hedefli olmayı ahlaklı olmayı, saygılı olmayı öğreniyor. Fiziksel gelişimi bakımında sağlıklı oluyor ciğerli olsun kalp ritmi olsun tansiyonu olsun hepsi düzene giriyor. Psikolojik rahatsızlıklardan uzak tutar. Zihinsel anlamda ve motorkros anlamda düzene giriyor. Hepsine bir büyükün olarak faydası dokunur.” **V7** “Enerjik yapısından dolayı daha sakinleşti, derslerine odaklanması daha fazla oldu, enerjisini atıyor ve buraya gelmekten çok mutlu; hocasını, sporu, arkadaşlarını seviyor bur da bir aile olarak bağ kurduk.” **V8** “Bedeni çalışan çocuğun zihninin de daha iyi çalıştığını ikisinin doğru orantılı olduğunu düşünüyorum, Evde boş zaman geçirmemesi ve burada daha verimli eğitim aldıkça düzene girmesi için gönderiyorum” **V9** “Disiplin sahibi oldu ve derslerine çok iyi adepte oldu, sosyal bir çevre edindi ve daha iyi şeyler öğrenmesini sağladı. Okulda ve sporda, özel hayatında hem fiziken hem ruhen iyi yönde etkiledi bize terapi gibi oldu.” **V10** “Derslerine çok katkısı oldu sosyal açıdan da kendini daha iyi ifade etmeye başladı. Arkadaşları arasında iletişimi gelişti daha sosyal oldu.” **V11** “Daha enerji dolu oluyor, sağlıklı oluyor, belirli bir düzeni oluyor, beslenmesi düzenli oluyor, günlük zamanını daha düzenli kullanıyor, dışarda olduğu zaman düzensiz oluyor burada hepsi düzene girdi.” **V12** “En başta toplum içerisinde de sosyal davranışlarında özgüveni arttı, iletişimi olsun, kendine güvenmesi olsun atikliği olsun enerjisi olsun arttı.” **V13** “Daha öz güvenli oldu, daha sosyal oluyor, kendisini daha iyi tanımlayabiliyor, zaman yönetimini daha iyi sağlayabiliyor, kas ve kemik gelişimine çok katkısı oldu.” **V14** “Bunlardan en önemlisi fiziksel gelişimine katkı sağlarken zihinsel gelişiminde de önemli derecelerde gelişme sağlıyor ve öz güven açısından çok gerekli olduğunu düşünüyorum.”

Çocuğunuzu taekvondoya/ kick boks yönlendirmedeki amacınız spor kültürünün oluşması mıdır?

Spor kültürünün size ve çocuğunuza katkıları nelerdir?

V1 “Spor kültürü tam sayılmaz yani kişisel gelişim ile birlikte değerlendirilmesi daha doğru olur. Kişisel ve fiziksel gelişimine varsa gizil yeteneklerinin ortaya çıkmasına yardımcı olacağını düşünüyorum.” **V2** “Diğer söylediklerimin hepsini burada da söylemek isterim çocuk biraz daha kendine özgüveni arttı altı aydır. Daha sora dışarıya utangaçlığı gitti, girişimciliği arttı, fiziki olarak daha esnek ve hareketli yine okuldaki eğitiminde de kendine özgüveni geldi başarısı arttı. Spor deyince sadece futbol geliyor aklımıza uzak doğu sporlarını ya da farklı branşlardaki sporlar aklımıza gelmiyor, milletimiz futbolun eğitimini alınmadan sokaklarda da öğreniliyor mahallede başlanılabiliyor futbola taekwondo/ kick boks veya uzak doğu sporu mahallede ki kavga olarak algılanıyor eğitimini alınarak kavga olmadığı spor amaçlı olduğunu öğreniyor. Spor kültürü çocuğuma tabi ki gençken yapılan spor ileri yaşlarda da yapılıncaya daha sağlıklı beden temelleri oluşuyor bizde askerî personel olduğum için sürekli içerisindeyim daha zor yapılan faaliyetleri daha kolay yapabiliyorum ama devam etmesi gerekiyor başlayıp birkaç gün sonra bırakmaması lazım buda vücutta fiziki bozukluklara neden olur” **V3** “Tabi ki önce spor kültürü oluşsun uzak doğu sporları savunma sporları tamam güçlülük verir fakat bunu kullanarak insanlara darp etmesi için değil güçlülüğün verdiği özgüven ile çekimser davranmaması buraya dört aydır geliyor hareketlerinde de var değişiklik kendini daha iyi tanıyor. Spor kültürü olursa zaten başarı gelir.” **V4** “Evet doğru bir şekilde bu kültürü almasıdır ayı zamanda ahlakının da düzgün olması için. Aileler dışında ahlaki yönden spor hocalarının da desteklemesiyle. Spor kültürü doğru hareket etmek, arkadaşlarıyla toplum içinde daha düzgün hareket etmeyi ve daha düzgün ortak alanlarda hareket etmeyi öğrenir. Bize katkıları da belirli saatleri olduğu için ona göre zamanı ayarlayıp beslenme alışkanlıklarını ona göre düzenliyoruz. Sen bunu yapamazsın sen bir sporcusun şeklinde yönlendirmemiz oluyor.” **V5** “Spor kültürünün oluşmasını tabi ki istiyorum özellikle de hayatında yer aldığı sürece hem gelişim hem sağlık açısından günlük hayatını düzene sokması yaşam boyu spor olsun” **V6** “Evet spor bir felsefe olduğu için bunu benimsemesini hayat boyu devam etmesini istiyorum.” **V7** “Evet spor kültürü oluşması için ileride sağlıklı yaşamı ve kendini daha ileri derecelere götürmesi ve sürekli spor yapması için. Biz sürekli yapmadığımızdan dolayı o spor yapma durumumuz törpüleniyor yapamadık hayatında sürekli spor olsun sağlıklı yaşam için birinci madde spordur.” **V8** “Evet spor kültürü olması için gönderiyorum. Spor sadece futbol değildir ben o

yüzden taekwondaya/ kick boksa gönderiyorum çocuğumun da bu spor da yetenekleri var. Yaptığı sporu kendi çocuklarına da aktarsın nesilden nesille devam etmesini istiyorum. Hem spor kültürü hem de ahlaki kültürü alsın bu branşın felsefesini benimsesin, hoca öğrenci ilişkisinde ahlaki boyut var bu da çocuk üzerinde disipline sağlıyor. **V9** “Evet spor kültürü oluşması açısından güzel bir katkısı oldu. Bu kültür hayatı boyunca devam edecek yaşamımızın içerisinde nasıl yemek yiyoruz ise sporda bizim için artık bu şekilde. Spor insan hayatına özel hayatına düzel getiriyor” **V10** “Evet spor kültürü oluşması için yaşam boyu spor yapması için gönderdim. Sağlıklı yaşama katkısı vardır.” **V11** “Evet spor kültürü olması için gönderiyorum, hayatının belli bir kısmını spora ayırması için gönderiyorum. İleride sağlıklı olacak yaşam boyu spor yapabilmesi için.” **V12** “Ülkemizde her bireyin bence bilinçli bir spor yapması gerekiyor tabi ki spor kültürü oluşması için gönderdim. Sporu sadece zayıflamak ya da iyi bir görünüş için değil de hem sosyal hem de ahlaki yönden iyi bir birey, sağlıklı bir birey olması için yapmasını istiyorum ve bunlarda oluşmaya başladığını gözlemliyorum.” **V13** “İlk baştaki sebep tabi ki kültür oluşmasıdır. Katkıları ise sağlıklı yaşamın başlangıcı olarak görüyorum spor hayat disiplini olarak yer almaz hayat tarzı olmalıdır.” **V14** “Daha sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi ve devamlı disiplinli spor yapması için hayatı boyunca her yönden avantaj sağlayacağını düşünüyorum.”

Çocuğunuzun sporu meslek olarak benimsemek istemesi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

V1 “Çocuğın kendi istidat ve kabiliyetine göre kendi isteğine göre bir meslek seçmesinin doğru olacağını düşünüyorum velinin herhangi bir şekilde yönlendirmesinin doğru olacağını düşünmüyorum.” **V2** “Tabi ki ülkemizi dünya genelinde dışarda temsil edebilecek sporculara ihtiyacı var herhangi bir olimpiyatta olsun herhangi bir müsabakalarda olsun çok çok geride kalıyoruz başta söylediğim gibi milli sporcu olmasını ülkemizi temsil etmesini isterim.” **V3** “Sadece taekwondo/kick boks da tekme atmayı değil buradaki çocuklarımıza hocamızın katkısı tartışılmaz bizim katkımızdan daha fazla gelecekte benim de çocuğum hoca olabilir.” **V4** “Kesinlikle benimsemeli meslekler sadece doktorluk avukatlık mühendislik değildir. Sporda herhangi bir dalda meslek olarak ilerlemesini isterim” **V5** “Tabi ki milli sporcu olsun isterim hayatında sporcu olarak devam etsin ve mesleğini de yapsın isterim” **V6** “Tabi ki meslek olarkten ziyade bir hayat felsefesi olsun isterim. Spor bir felsefesidir. İlerde meslek olarak yapar ilerlettiği zaman milli takıma girdiği zaman ise olsun isterim ana mesleğini de yaparken eğitici olabilir çift meslek yapması olabilir.” **V7** “Çocuğum iyi bir taekwondocu/kick boks olmak ve dünya şampiyonu olmak hedefi. İlerde bir

antrenör olabilir kendi spor salonunu açabilir ya da burada hocamıza da yardım edebilir.”

V8 *“Tabi ki ilerde bir hoca olmasını isterim önünde güzel de bir örnek hocamız mevcut, öğrenciler yetiştirsin, taekwondocu olmasa bile vücudunu eğitip ileride beden eğitimi öğretmeni de olabilir. Akademisyen olarakta akademik kariyer ile ilerleyebilir. Başka sporların başlangıcı olabilir Türkiye’de ya da dünyada adımızı duyurabilir bunlar bir adım bu yüzden yola çıktık.”* **V9** *“Kendisine bıraktım ancak hocasını örnek aldığı için meslek olarak benimseyebileceğini düşünüyorum”* **V10** *“Okulda ki dersleri iyi olursa ikisini bir arada götürebilirse bir meslek olarak seçmesini isterim.”* **V11** *“Tatbiki ileride bir beden eğitimi öğretmeni ya da antrenör olabilir. Kendisi zaten taekwondo hocası olmak istiyor.”* **V12** *“Kesinlikle isterim hem alaylı hem de spor içerinden gelsin spor lisesinden hem de akademiden gelmesini isterim. Okullarımızdaki beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi dersinde çocukların ellerine topu veriyor dersi önemsiz gibi göstermiş oluyorlar halbuki bence hiç öyle değil iyi bir beden eğitimi öğretmeni sayesinde hem akademik hem de yetişmiş bir sporcuların olmasını öylede beden eğitimi öğretmeni olmasını istiyorum.”* **V13** *“Kendi kararlarına saygı duyarım fakat ileride iyi bir antrenör iyi bir öğretmen olacağına inanırım.”* **V14** *“Meslek olarak benimsemesini tabi ki isterim kendisi istedikten sonra ama kendini yapabileceği ve geliştirebileceği daha farklı branşları olursa sporu da yan dal olarak yapmasını isterim. Hobi olarakta yapabilir.”*

Kendiniz ve çocuğunuz açısından değerlendirdiğinizde, ülkemizde spor açısından nelerin eksik olduğunu düşünüyorsunuz?

V1 *“Ülkemize spor olarak bir dengesizlik olduğunu düşünüyorum örneğin ben futbol maçı seyretmeyi sevmiyorum sebebi de çok fazla futbola yatırım yapıldığını ve bunun gereksiz olduğunu düşünüyorum ama bunun yanında gerçekten bireysel sporlara biraz haksızlık olduğunu düşünüyorum onlara yeterince özen gösterilmiyor ve yeterince kaynak aktarıldığını düşünmüyorum.”* **V2** *“Çoğu okullara diğer derslerin branşlaştığı fakat bir beden eğitimi dersinde sadece çocuklara ufak çaplı futbol, basketbol, voleybol gibi sporlar verilirken bir milli güreşimiz bir uzak doğu sporlarımız hakkında branş hocaları ile çeşitlendirilmedi. Devlet okullarına branşlaşma olarak hocalarımıza kadro açılmasının uygun olacağını düşünüyorum.”* **V3** *“Ülkemiz de çok şey eksik bireysel ve amatör sporlarda hiç devlet desteği yok kişi sadece kendi becerileri ile bir yerlere gelmeye çalışıyor bizim ata sporumuz güreş bile bitti dünya da koca Yusuf diye bir sporcu geldi geçti fakat geriye kalan güreşi de bitirdiler iki üç sporcu ismi duyuluyor desteklenseydi hele ki güreş tepede olurdu. Sadece okusun deniliyor okumak bir yere kadar sporsuz güçlü beden olmasını ve beyinde*

güçlendirmesinde sağlar. Amatör sporlar desteklenmiyor sadece futbol destekleniyor oradaki milyondalar kazanan insanların eğitimine baktığımız zaman sıfır hem spor hem eğitim birlikte olmalı. Oradaki futbolcuya gösterilen emeğin yüzde biri amatöre bir spora gösterilse çok farklı yerlerde olur. Maddi anlamda getiri yüksek olan sporlar destekleniyor. Okullardaki beden eğitimi öğretmenleri kendi branşlarına uygun yetiştirme yapmıyorlar ben de sandıktan atladım oğlumda sandıktan atlıyor tek belirli bir kalıpla dersler işleniyor bir kuşakta hiçbir şey değişmemiş. Haftada iki saat beş günde iki saatlik spordan ne fazda sağlanır yetmiyor ben ordunun oryantiring takımındaydım bizde de ordu destekliyor personeli ki biz yapabiliyorduk milletimizin desteği yok ayrıca bireysel sporlar aşırı pahalı bunun beslenmesi ayıracağı zaman maddiyata dayanıyor askerî ücretli çalışan insanlar sürekli salona gelemez şu anki fiyatlar ortada. Evli ve çocuklu bayanlara destek olunmuyor. Hiçbir futbol takımının başında kilerin sporla alakası yok bireysel sporlarda güreşçiye güreşçi verir dersi buda futbolda ki sadece amacın ticaret olduğu görünüyor.” **V4** “Sponsor eksik sporu bir iş olarak görmedikleri için yatırım yapılmıyor asıl spora para harmanlanmalıdır güzel sanatlar ve spor önemlidir.” **V5** “Özellikle okullarda çok eksik olduğunu düşünüyorum beden eğitimi dahi yok çocukların özellikle ilgi alanlarına uygun sporlara yönlendirilmesini gerektiğini düşünüyorum. Ülkemizde çok destek olmadığını biliyorum spora destek verilse ailelerde çocuklarına yönelir ilgi ve yönlendirmenin az olduğunu düşünüyorum” **V6** “Ülkemizde spora önem veriliyor ama teşviki az dünya ile değerlendirdiğimizde bazı sporlarda dünya lideriyiz güreşte örneğin diğer spor branşlarında çok ileri değiliz bunun sebebi ise bu tür akademik çalışmalar az, arge çalışmaları az. Devlet enflasyon ile uğraşırken çok önemli olan bu konuda ki destekleri sağlayamıyor. İlçe ve il spor müdürlüklerine gerçek sporcular atanabilir hiç alakasız kişiler başlara geliyor lisansı olan insanlar gelmeli. Yetenekli liyakatli insanlar gelmeli. Sporda yetenekli sporcular seçilerek yetenekli sporculara devlet maaş vermesi lazım.” **V7** “Ülkemizde ki spora pek fazla önem verilmiyor, ülkemizde futbol sürekli gündemde onlar da pek fazla yardım edildiğini düşünmüyorum çünkü onlarında ücretleri baya pahalı, ücret konusunda spor kulüplerine destek olursa daha çok hocaya daha çok öğrenci çıkar, teşvikler atılırsa her çocuk spor yapabilir, çoğu aile yüksek ücretlerden çocuklarını gönderemiyor kulüplere, zamanımızda dışarda oynayıp enerjimizi atabilirdik oysa ki şimdi ki çocuklar telefon tablet başında zor zamanlar geçiriyorlar en güzeli spor yapabilmeleridir. Devletimizin spor kulüplerine destek olması lazım.” **V8** “Sporculara yeterince destek verildiğini düşünmüyorum spor salonlarına destek yok devletin ekonomik katkısı yok bu ülkede birçok ekonomik zorluklarla yetişiyor sporcular, sporu sadece futbol olarak altılıyorlar. Teknik olarak malzeme eksikliği var özel kurumlar malzeme sağlaması çok

zor o yüzden devlet desteklide olması gerekiyor. Buraya gelen birçok velinin dediği gibi gelmek isteyen velilerde var fakat maddiyatları yok birazda devlet desteği olsa ücretsiz öğrenci alımları yapılabilir.” **V9** “Devletimizin desteği eksik birçok çocuk ailesi yönlendiremiyor bunlar için duyu yapılp birçok çocuk spora yönlendirilebilir.” **V10** “Okullarda spor salonu diye bir şey yok okulumuz pilot okul ama küçük bir boş alanda ders yaptıklarını ve kışın ders yapamadıklarını biliyorum. Beden eğitimi öğretmenleri yeterli değil genç öğretmenlerin önü açılmasını düşünüyorum yaşlı olan öğretmenler emekli olması ve yeni nesil öğretmenlerin son teknolojiye ve son gelişmelere göre öğrencilere ders işlemesi gerektiğini düşünüyorum bu şekilde olmadığı için çocuklarımız eğitimlerinden geri kalıyor.” **V11** “Okullarımızda ve spor salonlarında birçok eksiklik var özellikle be çocuğumu okulda spora göndermek isterdim fakra böyle bir imkân yok bazı yerlerde var belirli yerlerde var fakat onlarda seçilmiş olanları alıyorlar.” **V12** “Çağımız tenli çağı çocuklarımız spor4dan çok uzak. Ülkemizde spor açısından özellikle ilk okullardan tarama testleri ile sevdiği istediği branşlarda yönlendirip daha yetenekli ve becerili sporcular yetiştirmeli. Hayatı boyunca spor yapan bireylerden oluşacağını düşünüyorum devlet katkılarıyla. Devletim sporla ilgilenen spor kulüplerine destek vermesi gerektiğini düşünüyorum özel kulüpler çok zor maddi imkanlarla sporcu yetiştirmektedir.” **V13** “Federasyonların çok fazla katkıda bulunduğunu düşünmüyorum ve maddi olarakta yardım edilmediğini düşünüyorum ve sporun artık çocuklar ve veliler için lüks olarak yapıldığını düşünüyorum herkesin elde edemediğini düşünüyorum.” **V14** “Sporcuya çok destek verildiğini düşünmüyorum ülkemizde spor denildiği zaman akla sadece futbol, basketbol, voleybol tarzı sporlar geliyor, spor yapılabilecek alanların olduğunu düşünmüyorum sporcuya destek yok.”

Sportif yetenek taraması üzerine düşünceleriniz nelerdir?

V1 “Sportif yetenek taraması çok küçük yaşta yapılması lazım ben eğitimciyim aynı zamanda halk eğitim kurumu yöneticisiyim baştan şunu söylemekte fazla görüyorum bazı spor dallarında okullarda ki proje kapsamında yapılan etkinlikte görevlendiriliyorum bunun fazla sağlayıp katkıda bulunacağını düşünüyorum.” **V2** “Sadece çocuğu futbola yönlendirmek değil çocuğun yeteneği kabiliyeti hangisinin üzerineyse ona yönlendirilmesi gerekir fakat yönlendirmede branş hocalarının okullara olması daha önemlidir. Ülkemizde sadece spora hep futbol gözü ile bakılıyor kadrolar biraz daha geliştirilirse bizim ülkemiz neden olimpiyatta birincilik çıkarmasın.” **V3** “Şimdiye kadar sadece bir özel okulda olduğunu branş hocalarının ayırdığını biliyorum fakat başka özel okullarda da yok bu ayırım bedeni yeterliliğine göre yapıyordu başka da duymadım.” **V4** “Yetenek taramalarını yetkin ve

etkin kişiler iste çok faydalı olacaktır ama ülkemizde kimse kendi işini yapmıyor herhangi bir yerden belge ile işe başlanabiliyor daha geliştirilebilmelidir. **V5** “Öyle bir yetenek taraması olduğunu duymadım nasıl rehberlik etkinlikleri varsa sporsal yönlendirmenin de olması gerektiğini düşünüyorum. Sağlıklı bir yaşamın içinde sporun olması gerektiğini düşünüyorum.” **V6** “Milli takımda bir teknik traktör başlattı futbol açısından Enderun mekteplerin sistemini uygulaya bilirler batı bizim Enderun sistemimizi alıp farklı isimlerle uygulamaktadırlar. Bu sistemde yetenekli sporcular bir araya toplanıp devletin teşvikleri ile sporcularımız ileri seviyeye getirilebilir. Tarama yapılabilir. Okullarda yetmez okullardaki beden eğitimi öğretmenleri bunları çözmeleri mümkün değil bir yandan müfredat var dersini bitirmek zorunda buna ayrı psikolojiden anlayanlar ve antrenörler görevlendirilmelidir nasıl okullarda pdr. psikolojik danışman varsa o şekilde olmalıdır. Spora okullarda önem verilmiyor yabancı dil gibi okullarda dört saat olmalı bu şekilde önem verilmeli. Önce Beden eğitimi derslerinde keşfedilmediler yetenekli çocuklar. Çocuklara illa doktor ol demek yerine bu spor yeteneğini ortaya çıkarıp daha sonra meslek edindirilebilir. Önce yeteneği ortaya çıkartmak gerekiyor o cevher çıkınca dünyanın en ünlü sporcusu olarak başarılar elde eder.” **V7** “Üçüncü, dördüncü sınıfta yapılan taramanın bir fayda sağlayacağını düşünmüyorum daha erken yaşlarda yapılması gerektiğini düşünüyorum. Dördüncü sınıftaki çocuğuma tarama yapıldı on yaşındaki çocuğa jimnastik yapması önerildi yaşı geçmiş çocuğuma nasıl bu branş yönlendirilebiliyor daha mantıklı sonuçlar verilmeli. İlk okul birden başlanmalı hatta bu basamak bile geç anasınıfından yetenek taramasına başlanması gerektiğini düşünüyorum. Daha uygun ve mantıklı sonuçlarla dönüş yapılması gerektiğini düşünüyorum jimnastik branşı dört ile en geç yedi yaş arasında başlanılabilecek bir branş.” **V8** “Okullarımızda yapıldı ben bunun çok yetersiz olduğunu düşünüyorum sadece formalite icabı yapılmış gibi görüyorum. Dokuz on yaşından sonra bir çocuğu baleye ya da jimnastiğe yönlendirmek son derece yanlış çünkü jimnastik bale beş yaşında başlar çocuğun esneklik kabiliyeti kaybolmaması için erken olmalı o yüzden yanlış ben bu testlerin sonuçlarını da değerlendirenlerinde çok profesyonel olduğunu düşünmüyorum.” **V9** “Daha erken yaşlarda, anasınıfında başlanmalı. Yaygınlaşma daha önceden başlamalı ve kulüplere destek olunmalı. Yarı özel yarı devlet faaliyetleri ile hocalara destek olunabilir. Hocalarımızda bu şekilde öğrencilere destek sağlamış olur. Daha çok öğrenci ve daha çok sporcu ile daha çok madalya ile şampiyonlar yetiştirilebilir.” **V10** “Taramaya katıldık üç ay öncesinden form doldurduk katılmasını istedik çocuklar servisle götürüldü tarama öncesi ayakta bekletildiği ve bir buçuk saat o şekilde durduklarını dile getirdi kızım yorulan çocuklar performansları zaten düşecektir. Öğretmenlerimiz ve çocuklarımız organizasyonun kötü olduğunu dile getirdiler

sonuç bize mesaj yoluyla iletileceğini söylendi fakat sonuçlarla alakalı bir bilgi yok. Geçen senede yapıldı sonuçlar bize iletildi.” V11 “Okulumuzda böyle bir yetenek taraması olduğunu duymadım.” V12 “Bu taramaları genelde spor kulüpleri yaptığını biliyorum gidip ailelerden tespit edilip sporcular seçildiğini biliyorum en çok bunlar yapıyordu. Ama yetenek taraması güzel bir şey fakat okulda gelmediklerini biliyorum. Maddi imkanları büyük olan okulların yaptıklarını biliyorum.” V13 “Duyduğum kadarıyla üçüncü ve dördüncü sınıflarda yapıldığını biliyor çocuğumun okulunda olmadı fakat bu sınıf yaş sınırları çok geç olduğunu düşünüyorum anaokulları en geç birinci sınıflarda yapılması gerektiğini düşünüyorum.” V14 “Böyle bir yetenek taraması olduğunu bilmiyorum, bu şekilde bize bir bildiri gelmedi.”

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çocuğunuzu, spora yönlendirmenizdeki sebepleriniz nelerdir olarak sorulan görüşme sorularında çocuklarını spora yönlendiren ailelerin genelinin sporun çocuk gelişimine olumlu sebepler ile yanıt vermişlerdir. Özellikle fiziksel ve zihinsel gelişimlerinin üzerinde daha fazla katkı sağlayacağı kanısı üzerinde durmuşlardır. Bu bağlamda ailelerin tümün spora bakış açılarının olumlu olduğu ve geçmiş yıllara göre spora yönlendirmedeki bilinçlerinin artmış olduğu düşünülmektedir. Özbay ve Öncü, (2006) çalışmalarında literatüre dayalı olarak değerlendirmelerinde ailenin beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılıp katılmamaları üzerinde en önemli faktörün aile olduğunu belirterek çalışmayı desteklemişlerdir. Hergüner, (1991) sporun ilk eğitiminin ailede başlayacağı ve küçük yaşlarda spora başlanmasını, spor ve okul eğitimin birlikte götürülmesini, zaman yönetimi açısından spor disiplini ile birlikte derslerdeki başarı oranının yükseleceği ile birlikte ailelerinin spora yönlendirmedeki bakış açılarının da olumlu yönde olacağını belirtmiştir.

Alilelere yönlendirdiğimiz çocuğunuzu, taekwondoya/ kick boks yönlendirmenizdeki sebepleri üzerinden aldığımız cevaplar doğrultusunda taekwondonun ve kick boksun savunma sporu olduğundan çocuklarını dışardaki olumsuz durumlardan kendileri olmadıkları zamanlarda çocuklarının savunma amaçlı korumaları için aynı zamanda taekwondonun da disiplini üzerine olmasından dolayı çocuklarının yaşam tarzlarında disipline olmasını istedikleri için ayrıca bu branşların özgüven sağladığının gerekçesiyle genelinin bu branşa yönlendirdiklerini bildirmiş bulunmaktadır. Alibaz, Gündüz, Şentuna, (2006) yaptıkları çalışmalarında Türkiye’de taekwondo, karate ve kick boks sporcularını, antrenörleri ve aileleri spora yönlendirmektedir. Sporcuların ilgili spor branşlarına yönelmelerine teşvik eden en önemli unsurun aile ve antrenör etkisi olduğu göz önüne alındığında; yapılacak olan eğitici ve öğretici programların etkisi ile ailelerin bu branşlar hakkında daha fazla bilgi sahibi

olunması sağlayacaktır. Şirin, Hamamioğlu, (2007) çalışmalarında taekwondonun güdülenme boyutunda beraber Taekwondo branşıyla uğraşan sporcular diğer branş sporcularına göre spora katılım güdülenmesinde bütün boyutlardaki ortalamaları daha yüksek (önemli) bulduklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda futbol harici bireysel branşların, günümüz şartlarından ötürü daha çok tanıtılması ve yaygınlaştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Sporun/sportif etkinliklerin, çocuğunuza ne gibi katkıları olduğu üzerine görüşleri alındığında ise sporun ve sportif etkinliklerin birden çok gelişim alanında olumlu katkılarının olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bakımdan Yıldız, Çetin, (2018) Spor, insanların yaşamında doğrudan yer almış ve çocukların psiko-motor ve sosyal gelişimlerine katkısı olan sosyal bir olgudur. Sporun vücudumuza fiziksel faydasının yanı sıra, birçok gelişim alanını desteklemesiyle çocuk gelişimine de faydası olduğu üzerine, Dalkılıç (2011) ders dışı etkinliklerin çocuğa birçok yönden fayda sağlamaktadır bu etkinliklerden bir tanesi de spordur. Çocuklar davranışlarını geliştirirken ailenin ve çevrenin etkisi altında kaldıklarını bu yüzden ailelerin çocuklarına uygun spor etkinliklerinde yönlendirmeleri gerektiğinin üzerinde durmuştur. Özyürek, Özkan, Begde, Yavuz, (2015) çalışmalarında Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin, çocukların tüm gelişim alanlarına olumlu katkısı olduğu görülmektedir. Özellikle çocuğun gittikçe genişleyen sosyal çevreyle ilişkilerini yönlendirmede, sosyal becerilerini geliştirmede beden eğitimi ve spor etkinliklerinden yararlanılabilir. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri, çocukların hareket gereksinimlerini karşılayarak onlara aktif bir yaşam fırsatı sunacağını belirtmişlerdir.

Çocuğunuzu taekvondoya/ kickboks yönlendirmedeki amacınız spor kültürünün oluşması mıdır? Spor kültürünün size ve çocuğunuza katkıları nelerdir? Abilerin vermiş olduğu yanıtların genel doğrultusunda spor kültürü olması için gönderdiklerini ve bu spor kültürünün hayat boyu sağlıklı yaşama katkı sağlayacağına, ahlaklı bireyler olarak spor kültürünün katkı sağlayacağı düşüncelerini bildirmişlerdir. Yıldız ve Çetin, (2018) çalışmasında ailelerin çocuklarının sosyal becerilerini ve fiziksel sağlığını desteklemek adına spora yönlendirip, çocuklarında spor kültürü oluşturmaları için aileleri bilinçlendirme yapılmasının, çocukların yaşamlarına spor kültürünü dâhil etmesi onların gelişimi açısından önemli olduğunun, sağlıklı kişilik ve fizyolojik gelişimi desteklemek adına kullanabilecek en kolay yollardan birinin spor olduğunu belirtmişlerdir. Özbey, Akoğlu, Polat, (2019) çalışmalarında özellikle ülkenin spor kültürü oluşumunda aksaklıklar yaşanmaktadır. Bu aksaklıkların giderilmesi ve etkili bir spor kültürünün oluşturulması için Gençlik ve Spor Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler

Bakanlığı gibi devlet kurumları ve yerel yönetimlerin işbirliği ile uzun vadeli projeler tasarlanarak ülkemizde spor kültürünün yaratılması kolaylaşabilir ve sağlıklı bir yaşam ile dinamik bir genç nüfus sağlanabileceğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda kültürün oluşmasında küçük yaşlardan itibaren taekwonda / kick boks gibi diğer spor branşlarında dahilinde tüm spor faaliyetlerin erken yaşlarda başlanması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca Özbey (2019) da belirttiği gibi İlköğretim 1., 2., 3., 4. sınıfların müfredatında bulunan “Beden eğitimi ve oyun” derslerine sınıf öğretmenlerinin yerine yükseköğretime bağlı üniversitelerin beden eğitimi ve öğretmenliği, antrenörlük ya da rekreasyon bölümünden mezun olan kişilerin istihdam edilerek bu dersleri vermesi hem çocukların küçük yaşta spor kültürü kazanmalarını sağlarken hem de başarılı olabilecek yetenekli sporcuların erken yaşlarda tespiti ve takibi mümkün kılınabilmesini belirtmişlerdir. Hüngrer (1991) Ülkemizde sağlıklı kuşaklar yetiştirmek için temel eğitimin bir parçası olarak sporun genel eğitimin ayrılmaz parçası olarak yerleşmesini bildirmiştir.

Çocuğunuzun sporu meslek olarak benimsemek istemesi konusundaki düşünceleri üzerinde ailelerin genel görüşlerinde sporu bir meslek olarak yapabileceklerini diğer kısmının çocuklarının meslek seçimi konusunda kendi seçimlerini yapmalarını dile getirirken bir meslek yaparken ikinci bir meslek olarak sporu tercih edebilmelerini bildirmişlerdir. Ayrıca meslek olarak sorduğumuz sorumuzda çocuklarını milli sporcu olarak yurt dışı müsabakalarında dereceler almalarını ve ülkemizi en iyi şekilde temsil etmeleri konusunda genel görüşleri mevcuttur. Çimen ve Yaman, (2020) çalışmalarında sporun ekonomik yönden ve meslek edinilmesi açısından yöre halka anlatılarak bilinçlendirilmesi, spor organizasyonları düzenlenerek bölge halkının vizyonun ve bakış açısının genişletilmesi bu durumun bireylerin spora yönelmesinde kendilerini mesleki anlamda geliştirme, olumsuz çevre koşulları ve kötü alışkanlıklardan uzak durma istekleri ve bu bağlamda bölge insanları ile aile fertlerinin spora bakış açısından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Ayrıca velilerin sporu akademik meslek olarak da bakış açılarının olduğu görülmektedir ve Hüngrer, (1991) çalışmasında bir bilim dalı olan sporun günümüzde önemli bir meslek alanı haline geldiğini belirtmiştir. Bu amaçlar spor faaliyetlerinin ve akademik çalışmaların daha fazla olması halkın daha çok bilinçlendirilmesiyle çocukların gelecek kaygısı olmadan spor yaparak hem sağlıklı yaşamı hem de sporu meslek olarak yapabilecekleri düşünülmektedir.

Kendiniz ve çocuğunuz açısından değerlendirdiğinizde, ülkemizde spor açısından nelerin eksik olduğuna dair çocuklarını spora yönlendiren velilerin görüşleri üzerine bakıldığında bireysel sporlara daha az önem verildiğinin, takım sporu olan futbol branşının

daha çok gündemde ve önce olduğunun, devlet okullarında beden eğitimi derslerinin daha az önem verildiğinin ve bu derslerin branşlaşma olarak ayrılması gerektiğinin ayrıca beden eğitimi ders saatlerinin yetmediğinin, maddi getirisi yüksek olan spor branşlarının desteklendiğinin, spora ve sporcuya maddi destek verilmediğinin, spor sahaların ve ekipmanlarının yetersiz olduğunun, federasyonların görevlerini yerine getirmediklerinin, spor alanlarında spor ile ilgili olan kişilerin değil farklı diplomalı insanların getirildiğinden dolayı bir çok eksikliklerin olduğu düşüncelerini belirtmişlerdir. Bu doğrultuda Özel okullarda okuyan öğrencilerin spor yapma imkânının devlet okullarında okuyanlara oranla fazla olduğu tespit edilmiştir. Özşaker ve Orhun (2005)'un çalışmalarında benzer sonuçlar bulunmaktadır. Kotan, Hergüner, Yaman, (2009)' ın çalışmalarında da devlet okullarının şartları da özel okullar gibi oluşturulursa okul sporu daha da canlanacak ve sporun yaygınlaştırılması da hızlanacaktır. Zira elit sporun ve başarıların temeli ilköğretimlerden besleneceğini belirtmişlerdir.

Velilerin sportif yetenek taraması üzerine düşünceleri üzerine görüşleri çoğunluğu sportif yetenek taramasının okullar tarafından bildirilmediğini, farklı özel kulüplerde bu taramaların duyulduğunu, tarama için götürülen çocukların fazla bekletildiği yorulduktan sonra testlere alındığı, gidiş gelişlerde sıkıntı yaşadıklarını, yetenek tarama sonuçlarının ailelere bildirilmediği, yapılan taramaların üçüncü ve dördüncü sınıflarda yapıldığından spora başlama yaşına uygun olmayıp geç olduğunu, verilen sonuçlarda ise çocuk fizyolojik gelişim açısından yanlış yönlendirmeler yapıldığının, okul öncesi ve ilk okulda tarama çalışmalarının başlatılması gerektiğini, taramalarda ve sonuçlarında daha bilimsel ve uzaman görüşlerinin olmasını gerektiğini bildirmişlerdir. Sportif yetenek taramasında uzaman kişilerin olması, çalışmaların planlı programlı yürütülerek öğrencilerin yerinde ve zamanında getirtilerek yorgunluğa mahal vermeden yapılması, taramanın okul öncesi eğitim kurumlarından temelleri atılıp il okul birinci sınıf da uygulanmaya başlanması çocuk fiziksel gelişimi açısından geç kalınmaması gerektiği, tüm devlet ve özel okulların ülke genelinde eğitim gören çocukları kapması gerektiğini, tarama çalışmalarının sonuçlarını yetkililere ve velileri bildirilip doğru yönlendirme yapılması gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışma kanısını destekleyen Ayan ve Mülazımoğlu, (2010)'da spora ve sporcuya yapılan yatırımın daha verimli ve maksimal düzeyde kalıcı olmasına ve ülkemizde bu alanda gerçekleştirilen çalışmalara katkı sağlayacağını belirtirmişlerdir. Kasap, (1990) tüm etkinlikler çocuğun tabiatına (Çocuğa görelilik prensibine) uygun olarak yürütülmeli, çocuk çağının gereğini yaşamalıdır. Spor, anne, baba ve antrenörlerin arzularını tatmin için değil, çocuğun kendi istek ve benimsemesi ile

yapılmalıdır. Ruhsal ve bedensel sağlığının üst düzeyde tutulması esas olmasını bildirmişlerdir. Muratlı, Şahin, Kalyoncu, (2005) çalışmaların da okuldaki, beden eğitimi dersleri sırasında ya da okul dışı spor etkinliklerinde ortalamanın üzerinde verimli görülen çocukların düzenli antrenmanlara yönlendirilmesi en sık başvurulan doğal seçim yöntemidir. Ayrıntılı bir yetenek belirleme programı ise yıllar süren ve aşamalar içeren bir süreç olduğunu belirtmişlerdir.

KAYNAKLAR

- Alibaz, A., Gündüz, N., Şentuna, M. (2006). Türkiyede Üst Düzey Taekwondo, Karate Ve Kick-Boks Sporcularının Bu Spor Branşına Yönelmelerine Teşvik Eden Unsurlar, Yapma Nedenleri Ve Geleceğe Yönelik Beklentileri. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 91-102.
- Ayan, V., Mülazımoğlu, O. (2010). Sporda seçim ve spora yönlendirmede 810 yaş grubunda gözden geçirme – ve iyi performans profillerinin Ankara örneği). *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (3), 152-159.
- Çimen, E., Yaman, M. D. (2020). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin Spora Başlama Nedenleri Ve Beklentileri (Güneydoğu Anadolu Bölgesi Örneği). *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 25-39.
- Dalkılıç (2011). Ders Dışı Etkinlerin İçinde Sporun Faydalarından Bahsetmiş Karataş, E. Ö. (2022). Ders Dışı Etkinliklerde Beden Eğitimi ve Spor. Efe Akademi Yayınları.
- Giorgi, A. (1997). The Theory, Practice, and Evaluation of the Phenomenological Method as a Qualitative Research Procedure. *Journal of Phenomenological Psychology*, 28(2), 235-260.
- Güven, Ö. (2006). Beden eğitimi ve spora katılımında aile faktörü. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 10(10), 81-90.
- Hergüner, G. (1991). Spora yönelmesinde gösteri ve gösteriler. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 91-95.
- Kılıç M, Arslan A. (2018). Parçalanmış aileye mensup lise öğrencilerinin sosyalleşmesinde sporun etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 17(66), 505-517.
- Kotan, Ç., Hergüner, G., Yaman, Ç. (2009). İlköğretim Okullarında Okuyan Sporcu Öğrencilerin Spor Yapmalarında Okul Ve Aile Faktörünün Etkisi Sakarya İl Örneği. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 49-58.

- Orhan, R. (2019). Çocuklar için çocuklara hediye ve sporun. Orhan, Rüstem. "Çocuk sevindirici etkinlikler ve sporun gösterileri."
- Özder, A. (2011). Farklı Branşlardaki Erkek Sporcuların Kinantropometrik Analizi (Futbol, Güreş, Halter, Teakwando).
- Özpolat, A. (2010). Ailede demokratik sosyalleşme. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 20(20), 9-24.
- Özşaker M., A. Orhun. (2005). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Amaç Ve İçeriğine İlişkin Sorunlar, Editör: O. Gültekin, 4. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Burfaş Ofset Tesisleri, Bursa.
- Özyürek, A., Özkan, İ., Begde, Z., ve Yavuz, N. F. (2015). Okul öncesi dönemde beden eğitimi ve spor. International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS), 3, 479-488.
- Rohkohl, S. (2022). Ab wann sollten Kinder Sport machen? <https://www.dak.de/dak/gesundheit/ab-wann-sport-fuer-kinder-1655304.html>.
- Şirin, E. F., Hamamioğlu, Ö. (2007). Uzak Doğu Spor Branşlarındaki (Taekwondo, Karate, Judo) Sporcu Gençlerin Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi. Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 12(2), 29-42.7.
- Tel, M., Türk Taekwondo Milli Takım Sporcularının Seçilen Bazı Fizyolojik Özelliklerinin Analizi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ, 1996.
- TKF, (2022) <https://kickboks.gov.tr/sayfa/tarihce.html> Ulaşım tarihi 20.05.22
- TTF, (2022) <https://www.turkiyetaekwondofed.gov.tr/default.asp?SayfaID=10> Ulaşım tarihi 20.05.22
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldız, E. ve Çetin, Z. (2018). Sporun Psiko-Motor Gelişim Ve Sosyal Gelişime Etkisi. Hacettepe University Faculty Of Health Sciences Journal, 5(2), 54-66.
- Yüksel, M. (2019). Ailenin Spora Katılımı İle Çocuklarının Elit Spora Yönelmesi Arasındaki İlişki. Odü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (Odüsobiad), 9(2), 319-326.
- Zahner, L., TW-Team. (2013). Bedeutung von Sport und Bewegung für die Entwicklung von Kindern und Jugendlichen. Institut für Sport und Sportwissenschaften, Universität Basel.